

**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Eğitimi Yüksek Lisans Programı**

**ORTAOKUL 6, 7 VE 8. SINIF ÖğRENCİLERİNİN MÜZİK
DERSLERİNDE BAğLAMA ÇALGISININ KULLANIMINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ**

Mustafa DEMİR

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Zeki NACAĞCI**

Yüksek Lisans Tezi

Burdur, 2014

MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 17.12.2013 tarih ve 79673485.302.14.05/993 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 06/01/2014 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Mustafa DEMİR' in "Ortaokul 6,7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Bağlama Çalgısının Kullanımına İlişkin Görüşleri" konulu tez çalışması Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE : Doç. Dr. Zeki NACAĞCI
(Tez Danışmanı)

ÜYE : Doç. Dr. Esra DALKIRAN

ÜYE : Doç. Dr. Zeynep KARATAŞ

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../.....
tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

Bildirim Sayfası

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

08/01/2014

Mustafa DEMİR

ÖZET

Ortaokul 6, 7 Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Bağlama Çalgısının Kullanımına İlişkin Görüşleri

Mustafa DEMİR

Bu araştırma, ortaokul müzik eğitiminde bağlama çalgısının kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini saptamak amacıyla yapılmıştır. Araştırma betimsel bir tarama modeline göre desenlenmiştir.

Araştırmanın amaca ulaşabilmesi için öğrenci görüşlerini almaya yönelik, uzman görüşü de alınarak anket formu hazırlanmıştır. Ön uygulaması 288 öğrenciyle yapılmış ve geliştirilen anketin Coranbach Alfa değeri .84 olarak bulunmuştur. Araştırma için çalışma grubu tercih edilmiş, çalışma grubunu her coğrafi bölgeden iki ortaokulda öğrenim gören 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Geliştirilen anket çalışma grubunu oluşturan 2196 öğrenciye uygulanmıştır.

Araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda, müzik derslerinde bağlama kullanımı, bağlamaya ilişkin beğeni durumları, bağlamaya ilişkin beğeni durumlarının demografik özellikler bakımından farklılıkları, çalışma grubunun genel müzik eğitiminde ve yaşantılarında çalmak istedikleri çalgılara ilişkin sonuçlar elde edilmiştir. Araştırmada ulaşılan sonuçlara ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler:

Bağlama, Müzik Dersi, Ortaokul

ABSTRACT

Views Of 6th, 7th, And 8th Graders In Secondary School Regarding The Use Of Bağlama In Music Lessons

Mustafa DEMİR

This study was conducted in order to determine students' views about using the instrument 'bağlama' in secondary school musical training. Study was designed according to a descriptive survey model.

To achieve the purpose of research for students to get their opinions, expert opinion is also based questionnaire was prepared. The pre-application of the questionnaire was performed with 288 students and the Coranbach Alfa value was found 84. For the research, a workgroup was preferred and it was consisted of 6th, 7th, and 8th graders from every geographic region. The questionnaire improved was applied to 2196 students constituting the workgroup.

In accordance with the data obtained in the study, using bağlama in music lessons, the state of admiration for bağlama, the differences of the state of admiration for bağlama in terms of demographic properties, and the results about the instruments which the workgroup want to play in their general musical training and in their life were obtained. Some advice was given concerning the results obtained in the study.

Keywords:

Bağlama, Music Lesson, Secondary School

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde görüşleri, nerileri ve yardımları ile desteğini esirgemeyen tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Zeki NACAĞCI' ya teőekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca manevi desteği ile her zaman yanımda olan Yrd. Doç. Dr. Gökhan ÖZDEMİR' e, tezin hazırlanma aşamasında mesleki bilgisinden yararlandığım sevgili arkadaşım Őehriban AKKAYA' ya, Hüseyin KAHRAMAN' a ve değerli aileme sonsuz teőekkürü ederim.

Mustafa DEMİR

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	iv
KISALTMALAR.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	vii
BÖLÜM I	
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Alt Problemler.....	3
1.4. Araştırmanın Amacı.....	4
1.5. Araştırmanın Önemi.....	4
1.6. Varsayımlar.....	4
1.7. Sınırlılıklar.....	5
BÖLÜM II	
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	6
2.1.1. Genel Müzik Eğitiminde Çalgı Kullanımı.....	6
2.2. İlgili Araştırmalar.....	9
BÖLÜM III	
YÖNTEM.....	15
3.1. Araştırmanın Modeli.....	15
3.2. Çalışma grubu.....	15
3.3. Veri Toplama Aracı.....	17
3.4. Verilerin Analizi.....	19
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE YORUM.....	20

4.1. 1. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	20
4.2. 2. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	22
4.3. 3. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	24
4.4. 4. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	25
4.5. 5. Alt Probleme Yönelik Bulgular ve Yorumlar	26
BÖLÜM V	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	62
5.1. Sonuçlar.....	62
5.2. Öneriler.....	63
KAYNAKLAR.....	65
EKLER	69
EK-1: Bağlama Çalgısının Kullanılabilirliğine Yönelik Anket.....	70
EK-2: Müzik Öğretmenliği Lisans Programı.....	74
ÖZGEÇMİŞ	76

KISALTMALAR DİZİNİ

ABD: Anabilim Dalı

f: Frekans

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

SPSS: Statistical Package for the Social Science

THM: Türk Halk Müziği

TSM: Türk Sanat Müziği

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

TABLOLAR DİZİNİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
1. Çalışma Grubunu Oluşturan İllerin Dağılımı	16
2. Çalışma Grubuna Ait Anne, Baba Eğitim Durumu, Aile Gelir Durumu Ve Cinsiyet Dağılımı	16
3. Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Bağlama Kullanılmasına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı	20
4. Öğrencilerin Bağlama Çalgısına Yönelik Sevgi Ve Beğenilerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı	22
5. Öğrencilerin Yaşantılarında Çalmak İstedikleri Çalgıların Dağılımı	24
6. Öğrencilerin Müzik Derslerinde Çalmak İstedikleri Çalgıların Dağılımı	25
7. Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre Kruskal Wallis Testi Analizi	26
8. Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre U Testi Analizi	27
9. Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre Kruskal Wallis Testi Analizi	32
10. Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre U Testi Analizi	33
11. Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre Kruskal Wallis Testi Analizi	37
12. Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre U Testi Analizi	38
13. Önermelerle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Cinsiyete Göre U Testi Analizi	43
14. Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi	44
15. Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre U Testi Analizi	44
16. Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi	45
17. Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre U Testi Analizi	46
18. Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi	47
19. Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre U Testi Analizi	47
20. Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi	20

21. Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre U Testi Analizi	50
22. Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi	51
23. Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre U Testi Analizi	51
24. Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi	52
25. Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre U Testi Analizi	53
26. Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumuna Göre Kruskal Wallis Ve Jonckheere-Terpstra Testi Analizi	54
27. Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumuna Göre U Testi Analizi	55
28. Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumlarına Göre Kruskal Wallis Ve Jonckheere-Terpstra Testi Analizi	57
29. Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumuna Göre U Testi Analizi	57
30. Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumlarına Göre Kruskal Wallis Ve Jonckheere-Terpstra Testi Analizi	59
31. Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumuna Göre U Testi Analizi	59

BÖLÜM I

Giriş

1.1.Problem Durumu

Kültür; paylaşılan inançlar, değerler, gelenek görenekler, davranışlar ve eserler sistemidir ki; toplumun üyeleri, kendi dünyalarını ve bir diğerini anlamak için kullanır ve öğrenerek kuşaktan kuşağa aktarır. Yazılı ve sözlü anlatımın her ikisini de içinde barındıran müzik, kültürün önemli parçalarından biridir (Bates ve Plog, 1990, akt. Korkmaz, 2009).

Belirli bir kültür içinde yaşayan bireylerin çeşitli konularda o kültüre özgü bilgileri vardır ve bunların yardımıyla bireyler nasıl davranacağını ya da bir davranışı nasıl yorumlayacaklarını bilirler. Kültürün ayrılmaz bir parçası olan müzikteki davranış ve yorumlarımızın kaynağını da, diğer alanlarda olduğu gibi yüzyıllar içinde süzülerek ve sayısız birçok değişikliklere uğrayarak günümüze dek özünü koruyan bilgi ve kavramlar oluşturur (Erdener, 2000). Dolayısıyla halklar için aktarımın temelini halk edebiyatı ve halk müziği oluşturur.

Halk edebiyatıyla halk müziğinin birleşmesi olarak kısaca tanımlayabileceğimiz Türk halk müziği, içinde barındırdığı Aşıklık geleneğiyle, yüzyıllardır süregelen, toplumun acı, aşk, keder gibi çeşitli duyguları bugüne kadar aktarılmıştır. Aşıklık geleneğinin en önemli özelliği de aşığın ya da ozanın hem çalıp hem de söylemesidir ve çalınan çalgı çoğunlukla bağlamadır. Bağlama, Anadolu insanının duygu ve düşüncelerinin aktarıldığı Türk halk müziği ezgilerinin icrasında önemli bir çalgı olmasının yanı sıra, hem inanç, hem sohbet, hem de eğlence kültürü içinde önemli bir yer teşkil etmektedir. Bu nedenden ki, Anadolu'nun her yerine yayılmış, dolayısıyla yerel ve ulusal kültürün önemli bir parçası olmuştur (Yaşar, 2012).

Bu bağlamda, öteden beri Anadolu kültürü içerisinde yaşamlarını sürdüren ve şekillendiren öğrencilerimizin, genel müzik eğitiminde çevreden evrene ilkesinden

hareketle Anadolu kültürü ile desteklenmiş bir eğitim süzgecinden geçmesi; müziksel davranışları kazanması, sanatsal gelişimi ve mesleki yaşamlarına yön vermesi, okul içi ve dışı kazandığı estetik bakış açısını geliştirerek tüm yaşamında kullanabilmesi bakımından önemlidir (Nacakçı, 2010).

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda da “bağlama” okul çalgıları dersinde bir yarıyıl, Türk halk müziği dersi adı altında da teori ve uygulama olarak iki yarıyıl süresince eğitimi verilmekte, Türk halk müziği eserleri müzik dersi kitaplarında yer almaktadır. Yapılan birçok araştırmada da görüleceği gibi öğrencilerin ilk akademik müzik eğitimi alacakları ilkokul ve ortaokullarda, yerel ezgileri kullanmak, onlara tanıdık gelen Türk halk müziğiyle ve halk çalgılarıyla eşlik etmek öğrencilerin genel müzik eğitimi hedef ve davranışlarına daha kolay bir biçimde ulaşmalarını sağlayacaktır.

Alan yazın incelendiğinde bu konu ile ilgili sınırlı sayıda çalışma olduğu (Işık, 2008; Tuğcular, 1992; Dayı, 2002; Özdek, 2005; Koç, 2011; Acar, 2009) ve bu çalışmaların da genelde müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda verilen çalgı eğitiminin öğretmenlik mesleğine yansımaları üzerinde durduğu, ancak mesleklerine olumlu yansımadağı görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin büyük çoğunluğunun meslek yaşantılarında bağlama çalgısını kullanılmadığını, bunun yerine blok flüt kullanmayı tercih ettiklerini ve öğrettiklerini göstermektedir.

Buradan hareketle, Eğitim fakülteleri müzik öğretmenliği bölümü programında yer alan okul çalgıları dersinde müzik öğretmeni adaylarına öğretilen çalgılar arasında olan blok flütün maliyet ve taşınabilirlik avantajının dışında, ilk ve ortaokullarda öğretilen şarkı ve türkülerin öğretilmesinde pek yeterli bir çalgı olduğu düşünülmemektedir. Ayrıca üfleli bir çalgı olması dolayısıyla hem çalınıp hem de şarkı söylemesinin imkansız olması blok flütün olumsuz bir yönüdür. Mandolinin ise, akortları için harcanan zamanın yanında öğretilmesi de zaman aldığı ve ayrıca blok flüt gibi Türk halk ezgilerini seslendirmede yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Genel müzik eğitimi okul öncesinde anaokullarıyla başlar, ilkokul ve ortaokulla devam eder. Her birey zorunlu eğitim içerisinde müzik eğitimi almaktadır. Genel müzik eğitimi içerisinde, yukarıda tespiti yapılan durumlardan dolayı bağlama çalgısı öğrenci ve öğrenciler tarafından neredeyse hiç kullanılmamaktadır. Öğrencilere müzik derslerinde çoğunlukla blok flüt ya da melodika öğretilmektedir. Yalnızca ders dışı etkinlik adı altında okul içinde bir bağlama kursu açılması durumunda isteyen

öğrenciler bağlama eğitimi alabilmektedirler. Yapılan literatür taraması sonucunda, bağlama ve Türk halk müziğinin genel müzik eğitimi içindeki yeri, kullanımı, kullanılabilirliği, gerekliliği gibi konularda araştırmalar yapılmış ve sonuçlarına müzik öğretmenlerinin görüşleri alınarak ulaşılmış, ancak bu konuyla ilgili öğrenci görüşlerine yer veren herhangi bir çalışma saptanmamıştır.

Buradan hareketle yapılması öngörülen bu çalışmada, ortaokul müzik derslerinde bağlama çalgısının kullanımına yönelik öğrenci görüşlerinin gerekliliği hissedilmiştir.

1.2.Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi; "Ortaokul 6, 7 ve 8. Sınıf öğrencilerinin müzik derslerinde bağlama çalgısının kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?" olarak belirlenmiştir.

1.3.Alt Problemler

1. Öğrencilerin, müzik öğretmenin müzik derslerinde bağlama kullanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Öğrencilerin bağlama çalgısına yönelik beğenilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğrencilerin, yaşantılarında çalmak istedikleri çalgılara ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Öğrencilerin müzik derslerinde çalmak istedikleri okul çalgılarına ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Öğrencilerin bağlama çalgısını kullanma ve kullanılmasına ilişkin görüşlerinde demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık var mıdır?
 - 5.1.Öğrencilerin coğrafi bölgelere göre bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinde anlamlı fark var mıdır?
 - 5.2.Öğrencilerin cinsiyetine göre bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinde anlamlı fark var mıdır?
 - 5.3.Öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinde anlamlı fark var mıdır?
 - 5.4.Öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinde anlamlı fark var mıdır?

5.5. Öğrencilerin aile gelir durumlarına göre bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinde anlamlı fark var mıdır?

1.4.Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin ülkemiz Türk halk kültürü içerisinde yetişmiş oldukları gerçeğinden hareketle, ortaokul müzik eğitiminde bağlama çalgısının kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini saptamak amacıyla yapılmıştır.

1.5.Araştırmanın Önemi

Bu çalışma; yerelden evrene ilkesinden hareketle, bağlamanın ortaokul müzik eğitiminde kullanılmasının öğrencilerin müzik dersine karşı tutumlarını, eser seslendirmelerini ve başarılarını etkileyebileceği bakımından önemlidir. Öğrencilerin müziği sevmelerinin temel nedeni çalgılardır. Müzik derslerinde çalgı kullanımı büyük bir öneme sahiptir (Kaçar, 2007). Müzik öğretmeni ile öğrenci arasındaki ilişkiyi güçlendiren çalgı kullanımı, öğretmen bakımından derse olan ilgiliyi arttırmada, kendini öğrencilere kabul ettirmede ve onları kendine inandırmada daha çabuk başarıya ulaşabilir (Akbulut, 1973' ten aktaran Tufan ve Güdek, 2008). Öğrenci bakımından ise özgüven duygusunun gelişmesine katkı sağlamaktadır. Bu nedenle öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinin alınması önemlidir.

Öğrencilerin aktif olduğu birey merkezli eğitime olanak sağlayan yapılandırmacı yaklaşımın uygulamaya konulması, müzik dersi programını oluştururken öğrenci görüşlerinin de dikkate alınmasını zorunlu kılmaktadır (Nacaklı ve Kurtuldu, 2011, s. 55). Bağlama çalgısına ilişkin önceki çalışmalarda öğrenci görüşlerine başvurulmaması bu çalışmanın önemini arttırmaktadır. Ayrıca çalışmanın müzik eğitimi programlarına ve müzik öğretmenliğine yeni boyutlar kazandırması da beklenmektedir.

1.6.Varsayımlar

1. Veri toplamak için kullanılan araç ve tekniklerin, araştırma için gerekli bilgilere ulaşmayı sağlayacak nitelikte olduğu varsayılmıştır.

1.7.Sınırlılıklar

1. Araştırma MEB'na bağılı ortaokullardan 6, 7 ve 8. Sınıf öğrencilerinden çalışmaya katılan çalışma grubu ile
2. Araştırma kapsamında hazırlanan anketle sınırlıdır.

BÖLÜM II

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

2.1.Kuramsal Çerçeve

2.1.1.Genel Müzik Eğitiminde Çalgı Kullanımı

Genel müzik eğitimi, her düzeyde, herkese yönelik olarak sağlıklı ve dengeli bir yaşam için gerekli ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlayan müzik eğitimidir (Uçan, 2005, s. 31). Ülkemizde okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde yapılan müzik eğitimi genel müzik eğitimi kapsamı içindedir.

Müzik öğretimi, Uçan'a göre "belli bir amaç doğrultusunda müziksel öğrenme ve öğrenmeyi planlama, başlatma, yönlendirme, kolaylaştırma, gerçekleştirme ve denetleme süreci" olarak tanımlanmıştır. Müzik öğretimini etkileyen başlıca altı etken vardır:

- Öğrenci
- Öğretmen
- Öğretim araçları
- Öğretim programı
- Fiziki ortam
- Donanım ve donatım (Uçan, 2001).

Müzik öğretimini etkileyen öğelerin başında program, öğrenci ve öğretmen gelmektedir. Müzik öğretmeni, müzik öğretim programı çerçevesinde planlı eğitim etkinlikleri düzenleyerek öğrencilerde program doğrultusunda istendik davranış değişikliği meydana getirmekle sorumlu kişidir (Erden, 1998, s. 38).

Müzik dersi öğretim alanları "dinleme-söyleme-çalma", "müziksel algı ve bilgilenme", "müziksel yaratıcılık" ve "müzik kültürü" adı altında dört temel öğrenme alanı üzerine oturtulmuştur. Müzik eğitiminin diğer öğrenme alanlarıyla ve özellikle "dinleme-söyleme-çalma" alanında uygun görülen kazanımlarla, öğrenme-öğretme

süreçlerinin her aşamasında ilişkilendirilmeye çalışılmalı, kazanımların kazandırılma sürecinde müzik eğitiminin gerekliliği olan öğrenme alanlarının birbiriyle olan sarmallığı sağlanmalıdır (MEB, 2006).

Müzik derslerinde, dersin verimli geçmesi için en büyük görev müzik öğretmenine düşmektedir. Çağdaş bir öğretmen öğreteceği konunun özelliklerine göre öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilmeli, eğitim ortamını daha verimli hale getirmek için kendine özgü taktikler geliştirebilmeli, öğrencilerin seviyelerine göre görsel ve işitsel materyallerden mümkün olduğunca yararlanmalıdır (MEB, 2007).

Müzik dersi öğretim alanları içinde önemi vurgulanan "dinleme-söyleme-çalma" alanı, araştırma konusuyla ilgili olan çalgı eğitimini ön plana çıkarmaktadır. Genel müzik eğitiminin önemli boyutlarından biri olan çalgı eğitimi, öğrencilerin mevcut durumdaki ve gelecekteki müziksel yaşantılarını biçimlendirmek üzere müziksel davranış kazandırma ve müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Bu süreçte öğrenciler yerel, ulusal ve evrensel müzikleri tanıma fırsatı bulabilir, bu müzikleri dinlemeye daha istekli hale gelebilir ve müziksel bilgilerini, becerilerini, zevklerini, yeteneklerini ve beğenilerini geliştirebilirler (Parasız, 2001). Çalgı eğitiminde niteliği etkileyen üç temel faktörden söz edilebilir; Öğretmen, öğrenci ve öğretim programı. Bu faktörlerden en önemlisi kuşkusuz ki öğretmendir. Etkili çalgı çalmayla ilgili temel doğru teknik ve müzikal davranışları öğrenciye kazandırarak bu temel davranışların geliştirilmesinin ve etkili çalgı çalmaya dönüştürülmesinin önünü açacak kişi olan öğretmenin, aynı zamanda iyi bir öğretmenlik formasyonu almış olması da çok önemlidir (Çilden, 2006).

Bu tanımdan anlaşılacağı gibi çalgı eğitimi, öğrencilerde müzik kültürü, müziksel bilgi ve müziksel yaratıcılık alanlarıyla bağlantılı, birbirleriyle etkileşim halinde devam etmektedir. Müzik öğretmeni ise bu alanların her basamağında, müzik öğretim araçlarının temeli olan çalgısını kullanmasını gerektirir (Sun, 2001). Müzik derslerinde çalgı kullanmak hem derslerin verimli, zevkli, kalıcı olmasını sağlar hem de öğrencilerin müziğe olan ilgilerini arttırmaktadır. Öğretmenlerin kendilerini kabul ettirmelerinde, yeterliliklerinin ifadesi ve öğrencileri derse hazırlaması içinde çok önemlidir. Müzik öğretmeni çalgısını sınıfta öğrencilere eşlik ederken, eşlik yaparken, şarkıyı öğretirken ya da dinleti yaparken kullandığı gibi bir müzik ve sanat kültürünün oluşmasında da kullanılmaktadır (Kaçar, 2007).

MEB' nin "dinleme-söyleme-çalma" kazanımlarının uygulanmasına yönelik müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano, bireysel çalgı ve okul çalgı dersleri adı altında çalgı konusundaki yeterlilikler kazandırılmaktadır. Bu derslerin içinde müzik öğretmenlerinin mesleki yaşamında en çok faydalanabileceği okul çalgıları dersi "okul çalgıları I-II-III" adı altında zorunlu olarak üç yarıyıl yürütülmektedir. Öğrenciler bu derste, bağlama, gitar, blok flüt ve mandolin öğrenmektedirler. Bu derste amaç; müzik öğretmeni adaylarına çalgıların genel müzik eğitimi içerisinde nasıl kullanılması gerektiği ve teknik özelliklerini öğretmek ayrıca okul çalgı müziği doğasını uygulamak ve okul çalgı müziği literatürünü öğrenme ve öğretme tekniklerini kazandırmaktır (Akgül Barış, 2007). Okul çalgıları dersinin içeriği aşağıdaki gibidir.

Bağlama: Bağlama çalgısı hakkında genel bilgiler, bağlamanın okul-müzik eğitimindeki yeri ve önemi, bağlamada akort çeşitleri ve yaygın kullanılan akort çeşitleri, bağlama ile doğru oturuş ve tutuş pozisyonu, sağ ve sol el tutuşları. Halk müziği ses sistemi ve bağlamalarda kullanılan perdeler, halk müziğinde çok kullanılan Uşşak ve Hüseyini başta olmak üzere makamlar hakkında kısa bilgi, bu makamlardaki kolay ve basit ezgilerden başlamak üzere diğer makamlarla da ilgili ezgileri çalma. Basit ezgilerle yaygın kullanılan makamlarla eş zamanlı olarak, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 10 zamanlı usullerle yazılmış ezgileri çalma, okul-müzik eğitiminde kullanılabilecek ezgileri, ezgileri toplu çalma, bağlamada orta ve üst teli kullanma.

Gitar: Gitar çalgısının genel kullanım özellikleri, gitarla doğru oturuş ve tutuş pozisyonu alma, gitarın akordu ve basit arpejleri yapma. Küçük ölçekli ezgileri çalma. Okul şarkılarını solo olarak çalma, I. pozisyondaki temel akorlar, okul şarkılarına akorla eşlik etme.

Soprano Blok Flüt: Çalgının özellikleri, yapılışı ve aile içindeki konumu, ses alanı ve olanakları. Okul müzik eğitiminde kullanılma nedenleri, tutuş, üfleme ve ses üretme teknikleri. Küçük ölçekli ezgileri çalma. Şarkı, türkü, marş ve çeşitli eğitim müziklerinde uygulamalı çalışmalar.

Mandolin: Mandolinin özellikleri, okul müziğindeki yeri, ses alanı ve olanakları, tutuş, tremolo tekniği, okul müziğine ilişkin şarkı dağarcığı üzerinde kolaydan zora çalma teknikleri, mandolinin solistlik kullanımı.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda müzik öğretmeni adayları genel müzik eğitiminde okul çalgıları dışında bireysel çalgı ve piyano dersleri de almaktadırlar. Müzik öğretmenleri adaylarından genel müzik eğitimi kurumlarında okul çalgıları bağlama, blok flüt, mandolin ve gitarın yanında piyano ve ana çalgısını kullanmaları beklenmektedir. Yukarıda da belirtilen durumlardan dolayı müzik öğretmenleri çalgı eğitimi bakımından nitelikli olarak lisans dönemini tamamlamaktadırlar.

Her ne kadar müzik öğretmenleri çalgı eğitimi bakımından donanımlı olarak yetişse de, yapılan araştırmalar müzik öğretmenleri genel müzik eğitiminde genellikle çalgıyı tek bir çalgı odaklı (blok flüt) kullandıkları ve çalgı birikimlerinden müzik derslerinde yeterince faydalanmadıkları aşağıda ilgili araştırmalar bölümünde görülmektedir.

2.2.İlgili Araştırmalar

Özdek (2005)'in "*Bağlama' nın İlköğretim II. Kademe Sınıflarındaki Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Çalışma*" isimli yüksek lisans tezinde, ilköğretim II. Kademe müzik derslerinde bağlamanın kullanıma durumlarını, bu durumlarla ilgili problemleri ve çözüm yollarını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında 50 müzik öğretmenine anket uygulanmış, öğretmenlerin alan çalgılarını mesleklerinde kullanmadıkları, müzik derslerinde blok flüt öğretmeyi tercih ettikleri, blok flüt ve elektronik org çalgılarının, dersin işlenişinde yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca bağlama konusunda aldıkları eğitimin ve müzik derslerinin süresinin akort gerektiren çalgılar için yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

Işık (2008)'in "*İlköğretim ve Ortaöğretimde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bağlama Kullanımlarının İncelenmesi*" isimli yüksek lisans tezinde, ilköğretim ve ortaöğretim müzik derslerinde bağlama kullanımlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında 70 müzik öğretmenine anket uygulanmış, bulguları değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin bağlama çalgısını kullanma oranı düşük bulunmuş, öğretmenlerin mesleki eğitim aldıkları kurumlarda bağlama çalgısını meslek hayatlarında kullanabilecek kadar yeterli düzeyde eğitim almadıkları sonucuna varılmıştır.

Acar (2009)'in "*Bir Sınıf Çalgısı Olarak Blok flütün İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programını Gerçekleştirebilmedeki Yeterliliği*" isimli yüksek lisans tezinde, bir sınıf çalgısı olarak blok flütün ilköğretim müzik dersi öğretim programını

gerçekleştirebilmedeki yeterliliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. İlköğretim okulları müzik dersi öğretim programındaki konuları da içeren bir anket geliştirilip 21 müzik öğretmenine uygulanmıştır. Blok flütün, nota öğretiminde hız, gürlük terimleri ve ses değiştirici işaretleri öğretmede, toplu ses eğitimi gibi müziksel içerikli konularda kısmen yeterli bir çalgı olduğu sonucuna varılmıştır. 2007–2008 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan İlköğretim Müzik Öğretim Programındaki hedefleri gerçekleştirebilmede yetersiz bir çalgı olduğu, fakat kolay taşınabilirliği, geniş bir repertuarının olması ve öğrenim kolaylığı gibi sebeplerle okullarda eğitim amaçlı kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Koç (2011)'un *“Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi A.B.D. Ders Programlarında Yer Alan Okul Çalgıları Dersinin Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi”* isimli yüksek lisans tezinde, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarındaki ders programlarında yer alan okul çalgıları dersinin, ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenleri tarafından kullanılabilirlik düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır. 2010-2011 öğretim yılında ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan 90 müzik öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, müzik öğretmenliği programı, mesleğe hazırlaması bakımından yeterli düzeyde öğretmediği ve öğretim programlarında bazı iyileştirmelerin yapılması gerektiği, okul çalgıları derslerine ait programların geliştirilmesine gereksinim duyulduğu, çalgıları repertuarlarının müzik öğretmenliği mesleği açısından yeniden düzenlenmesi ve geliştirilmesi gerekliliğine ulaşılmıştır.

Tuğcular (1992)'ın *“Türkiye’de Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Bölümlerinde Aldıkları Çalgı Eğitiminin Müzik Öğretmenliklerine Yansıması”* isimli yüksek lisans tezinde, müzik öğretmenlerinin, müzik eğitimi bölümlerinde aldıkları çalgı eğitiminin müzik öğretmenliklerine nasıl ve ne ölçüde yansıdığını belirlemek amaçlanmıştır. Geliştirilen anket 63 müzik öğretmenine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, müzik öğretmenlerinin aldıkları çalgı eğitiminin mesleklerine aynen yansımadağı, müzik dersinde bazı çalgıların ya hiç kullanılmadığı ya da çok az kullanıldığı, eğitimi alınmayan bazı çalgıların kullanıldığı, bu bakımdan verilen çalgı eğitiminin bazı çalgılar dışında yeterince işlevsel olmadığına ulaşılmıştır. İşlevsel olan çalgıların eğitiminin yeniden gözden geçirilmesi ve daha yeterli eğitim verilir duruma getirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Uluocak (2008)'in *“Gitarın Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkileri”* isimli doktora tezinde, 178 öğrenci

üzerinde altı hafta süren bir öntest - sontest kontrol gruplu deneysel çalışma yapılmıştır. 6. sınıf müzik dersi “müzikte hız, gürlük ve anlatım” ünitesinin konuları ve hedef davranışları doğrultusunda öğrencilere başarı testi uygulandıktan sonra deney grubuna gitar, kontrol grubuna ise blok flüt öğretilmiştir. Çeşitli veri toplama araçları uygulandıktan sonra araştırma sonucunda;

- “müzikte hız, gürlük ve anlatım” ünitesinde öğretmenlerin büyük çoğunluğunun blok flüt kullandığını, gitarın öğretmen çalgısı olarak kullanım oranının düşük olduğu,
- “müzikte hız, gürlük ve anlatım” ünitesinde ait bilişsel davranışları kazandırmada, gitar kullanımının blok flüt kullanımına göre daha etkili olduğuna,
- “müzikte hız, gürlük ve anlatım” ünitesine ait devinışsel ve duyuşsal davranışları kazandırmada gitar ve blok flüt kullanımı arasında istatistiksel bir fark olmadığı,
- Öğrencilerin, öğretmenlerinin derslerde gitar kullanmasını, blok flüt kullanmasına göre deha fazla tercih ettiklerini, öğretmenler ise gitarın öğretmen çalgısı olarak kullanılmasının uygun olduğunu düşündükleri sonucuna varılmıştır.

Demir (2007)'in “*Geleneksel Türk Sanat Müziği Çalgılarından “Ud”un Müzik Derslerinde Kullanılabilirliği Konusunda Öğretmen Görüşleri*” isimli yüksek lisans tezinde, geleneksel Türk sanat müziği çalgılarından udun müzik derslerinde ne derece etkili olduğunu incelemek amaçlanmıştır. Ud çalan 15 müzik öğretmeniyle görüşülmüş, görüşme sonucunda udun müzik derslerinde nasıl ve ne ölçüde kullanıldığı tespit edilmiştir. Müzik derslerinde çalgı kullanmanın gerekli olduğu, udun ses sınırlarının geniş, taşınabilir, kolay akort edilebildiği için derslere katkı sağladığı sonucuna varılmıştır. Geniş ses alanının sayesinde şarkı, türkü, marş, okul şarkıları çalınabileceği, makamsal müziğin öğretilmesinde ve çeşitli formlardaki ezgileri çalmada uyum sağlayacağı, ud eşliğinde yapılan müzik derslerinde öğrencilerin derse olan ilgisini ve katılımını arttırdığı sonucuna varılmıştır.

Kaçar (2007)'in yılında yapılan “*Geleneksel Çalgılardan “Ud” un Müzik Öğretmenliğinde Kullanılması*” isimli makalesinde, müzik eğitimi üzerine geliştirilen politikaların geleneksel kültürden uzak olduğu, genç kuşakların yetiştirilmesinde kendi kültürlerinden faydalanmak gerektiğini vurgulamıştır. Geleneksel çalgıların müzik eğitiminde mutlaka kullanılması gerektiğini, geleneksel çalgılardan udun müzik derslerinde verimli bir şekilde kullanılabileceğini, geleneksel Türk müziğindeki

makam ve repertuarını zengin olduğunu, makamsal ezgilerin öğretiminde ud kullanımının etkili olacağını belirtmiştir. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğretilen çalgıların genel müzik eğitimindeki kullanılabilirliğinin tekrar gözden geçirilip, müzik öğretmenlerinin geleneksel çalgıların birini çalması gerektiğini, müzik ders kitaplarındaki adapte şarkılar yerine geleneksel Türk müziği ezgilerinin tercih edilmesinin faydalı olacağını savunmuştur.

Altıntaş (2007)'in *"İlköğretim Okullarında 6. Sınıf Müzik Derslerinde Verilen Mandolin Eğitiminin Müzik Dersi Başarısı Üzerine Etkileri"* isimli yüksek lisans tezinde, 6. sınıf öğrencileri üzerinde otuz hafta süren bir öntest - sontest kontrol gruplu deneysel çalışma yapılmıştır. Çalışmadan önce ve sonra müziksel bilgi testi uygulanmıştır. Kontrol grubuna ses eğitimiyle, deney grubuna ise mandolin eğitimi destekli müzik dersi yürütülmüştür. Uygulama sonucunda, mandolin eğitimi alan öğrencilerin müzik dersi başarılarının, ses eğitimi destekli müzik dersi alan öğrencilerin başarılarına göre olumlu yönde bir fark gösterdiği gözlenmiştir. Gözlenen bu farkın cinsiyet, aile gelir durumu, anne ile babanın eğitim ve meslek durumlarına göre değişmediği sonucuna varılmıştır.

Uluçay (2012)'in *"İlköğretim 6, 7 ve 8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımından İncelenmesi"* isimli makalede, müzik ders kitapları içerisindeki sözlü şarkıların, hangi müziksel özelliklere sahip olduğu, şarkılarda hangi konuların ağırlıklı olarak kullanıldığı, şarkılarda kullanılan tonal ve makamsal yapıların özellikleri, türleri ve daha önceki müzik ders kitaplarında kullanılıp kullanılmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda, kitaplarda yer alan şarkıların daha önce kullanılanlarla aynı olduğu, kitaplarda yer alan şarkılarda tonal ve makamsal şarkıların dengeli olarak dağıldığı, şarkıların büyük çoğunluğunun tek sesli olduğu ve şarkıların aşk, müzik ve tabiat konularının daha fazla işlendiğine ulaşılmıştır.

Bilgin (2009)'in *"İlköğretim Öğrencilerinin Okul Şarkılarına Yönelik Görüşleri"* isimli yüksek lisans tezinde, ilköğretim öğrencilerinin okul şarkılarına yönelik görüşleri ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırma için anket geliştirilmiş, üç eğitim bölgesinden 5. ve 8. Sınıflarda öğrenim gören toplamda 516 ilköğretim öğrencisine uygulanmıştır. Araştırmada öğrencilerin, okul şarkılarında işlenen konulara ve sözlerine ilişkin görüşlerinin kayda değer düzeyde olumlu olmadığı, okul şarkılarına olan bakış açılarında cinsiyet bazında anlamlı bir farklılık olmadığı, şarkı öğrenme ve söyleme süreçlerinde öğretmenlerinin bir çalgıdan ya da medyadan

faidalanmalarının, öğrencilerin öğrenilen/seslendirilen şarkıyı sevmelerini sağlayabileceği sonucuna varılmıştır.

Doğan (2009)'ın *"Tarihsel Süreç İçerisinde Mandolinin Ülkemiz Müzik Eğitimindeki Yeri-Önemi Ve Okul Çalgısı Olarak Kullanılabilirliği"* isimli yüksek lisans tezinde, mandolinin tarihsel süreçteki yerini ve okul çalgısı olarak kullanılabilirliği amaçlanmıştır. Araştırma için anket geliştirilmiş, mandolin kullanan 32 müzik öğretmenine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, mandolinin ülkemiz müzik eğitiminde özellikle Cumhuriyetten sonra pilot çalgı olarak müzik öğretmenleri tarafından kullanıldığı, daha sonra akort sorunu ve maliyeti gibi nedenlerden dolayı yerini başka okul çalgılarına bıraktığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca mandolinin günümüz müzik eğitimine kazandırılmasının, mandolin ailesi çalgılarıyla beraber daha da etkili olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Küçükosmanoğlu (2012)'nin *"İlköğretim İkinci Kademedeki Şarkı Öğretiminde Kullanılan Eşlik Çalgılarının Etkinliğinin Karşılaştırılması"* isimli makalesinde, çalışma grubunu üç şubeden oluşan 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın deneysel deseni, gerçek deneme modellerinden "tek grup öntest – sontest model" dir. Bu çalışmada seviye olarak birbirine denk üç türkü, üç marş ve üç okul şarkısı belirlenmiş ve öğretilmesine olan etkilerini ölçmek için yapılandırılmış davranışsal beceri gözlem formu oluşturulmuştur. Dokuz hafta sonunda form doldurularak son test verileri elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmen çalgısı olarak gitar kullanımının, okul şarkıları ve türkülerin öğretilmesinde blok flüt kullanımına ve herhangi bir çalgı kullanılmamasına göre daha etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Dayı (2002)'nin *"Ortaöğretim Kurumlarında Seçmeli Olarak Okutulan Müzik Derslerinde Öğretmenin Kullandığı Çalgılar Ve Öğrencilere Verilen Çalgı Eğitimine İlişkin Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri"* isimli yüksek lisans tezinde, müzik derslerinde öğretmenlerin kullandığı çalgıların ve öğrencilere verilen çalgı eğitiminin müzik eğitimi açısından önemini saptamak amaçlanmıştır. Araştırma için anket geliştirilmiş, 195 öğrenci ve 7 öğretmene uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, müzik dersinde öğretilen çalgının blok flüt olduğu, öğrencileri ise öncelik sırasında göre gitar, bağlama, keman, piyano ve org öğrenmek istedikleri, öğrencilerin müzik dersinde çalgı eğitimine daha fazla ağırlık verilmesini istedikleri sonucuna varılmıştır. Ortaöğretim müzik derslerinde öğretmenin kullandığı çalgıların ve

öğrencilere verilen çalgı eğitiminin müzik eğitimi açısından öneminin büyük olduğu sonucuna varılmıştır.

Yavşın (2011)'in *"İlköğretim Öğrencilerinin Özengen Çalgı Eğitimi Konusundaki Yönelimlerinin Belirlenmesi"* isimli yüksek lisans tezinde, ilköğretim 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin özengen çalgı eğitimi alma durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma için geliştirilen anket 1204 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, ilköğretim öğrencilerinin büyük çoğunluğunun özengen çalgı eğitimi almadığı, özengen çalgı eğitiminde en çok tercih edilen çalgının gitar olduğu, öğrencilerin çoğunun imkanları olması halinde çalgı eğitimi almak istediklerini sonucuna varılmıştır. Özengen çalgı eğitimi alma durumunun ailelerin sosyoekonomik ve sosyokültürel düzeyleri ile anlamlı derecede ilişkili olduğu, özengen çalgı eğitimi alma durumunun öğrencilerin dinledikleri müzik türleriyle ilişkili olduğu saptanmıştır.

Bulut (2008)'un *"İlköğretim II. Kademe Müzik Öğretmenlerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar"* isimli makalesinde, öğretmenlerin müzik derslerinde karşılaştıkları sorunlar ve çözümüne yönelik öneriler sunmak amaçlanmıştır. 91 müzik öğretmenine anket uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, müzik öğretmeni adaylarına ilköğretim müzik derslerinde kullanabilecekleri, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği için uygun teori, uygun repertuar ve uygun çalgı eğitimi verilmesi gerekliliği ve öğretimine uygun öğretim yöntemlerinin geliştirmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca programda yer alan THM ve TSM konularının teorik kapsamı ve kullanılan repertuarın öğrencilerin öğrenme düzeylerine uygun olması gerektiği vurgulanmıştır.

BÖLÜM III

Yöntem

3.1.Araştırmanın Modeli

Ortaokul 6, 7 ve 8. sınıf müzik derslerinde öğrencilerin bağlama çalgısının kullanılmasına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma, betimsel bir tarama modeliyle desenlenmiştir.

Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçlamaktadır. Birey ya da kurumlar kendi koşulları içerisinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır, herhangi bir şekilde değiştirme ve etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2002, s. 77). Ayrıca, tarama modeli nicel ve nitel araştırma yaklaşımlarının birlikte kullanılabilmesine olanak sağlayan bir modeldir (Kırcaali-İftar, 1997, s. 5).

3.2.Çalışma grubu

Bir araştırma için iki tür evrenden bahsedilebilir. Hedef evren; ulaşılması çok güç olan evrendir. Ulaşılabilir evren ise, araştırmacının gerçekçi seçimidir (Fraenkel ve Wallen, 2006, akt. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel 2008). 2012/2013 eğitim öğretim yılında ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim gören öğrenci sayısının 5 566 986 olmasından dolayı, bu çalışma için evrene ulaşmak zor olacaktır. Bu nedenle bu araştırmada çalışma grubu tercih edilmiştir. Araştırmada çalışma gurubu olarak öğrenci görüşü alınacak illerin belirlenmesinde ülkemizin içinde bulunduğu farklı halk kültürleri gözetilmiş, ülkemizin her coğrafi bölgesinden iller seçilmiştir. Bu bağlamda Kırşehir, Ankara, Erzincan, Van, Burdur, Isparta, Bursa, İstanbul, Kastamonu, Trabzon, Mardin, Şanlıurfa, İzmir ve Kütahya illerindeki ortaokullar araştırma için çalışma grubunda uygulama yapılacak olan iller olarak belirlenmiştir. Çalışma grubundaki öğrencilerin öğrenim gördüğü illere göre dağılımı Tablo 1' de, demografik özellikleri ise Tablo 2' de belirtilmiştir.

Tablo 1.

Çalışma Grubunu Oluşturan İllerin Dağılımı

İller	f	%
Ankara	197	9
Burdur	189	8,6
Bursa	162	7,4
Erzincan	124	5,6
Isparta	178	8,1
İstanbul	146	6,6
İzmir	181	8,2
Kastamonu	137	6,2
Kırşehir	173	7,9
Kütahya	157	7,1
Mardin	150	6,8
Trabzon	154	7
Urfa	97	4,4
Van	151	6,9
Toplam	2196	100

Tablo 2.

Çalışma Grubuna Ait Anne, Baba Eğitim Durumu, Aile Gelir Durumu ve Cinsiyet Dağılımı

		f	%
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	1133	51,6
	Ortaokul	439	20,0
	Lise	412	18,8
	Üniversite	211	9,6
	Toplam	2196	100
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	742	33,8
	Ortaokul	510	23,2
	Lise	527	24,0
	Üniversite	417	19,0
	Toplam	2196	100
Aile Gelir Durumu	700' den az	545	24,8
	701-1200	854	38,9
	1201-1800	501	22,8
	1801 ve üstü	296	13,5
	Toplam	2196	100
Cinsiyet	Kız	1094	49,8

Erkek	1102	50,2
Toplam	2196	100

Çalışma grubu 2196 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin % 9 'u Ankara, % 8,6' sı Burdur, % 7,4'ü Bursa, % 5,6'sı Erzincan, % 8,1'i Isparta, % 6,6'sı İstanbul, % 8,2'si İzmir, % 6,2'si Kastamonu, %7,9'u Kırşehir, % 7,1'i Kütahya, % 6,8'i Mardin, % 7'si Trabzon, % 4,4'ü Şanlıurfa, % 6,9'u Van illerinde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Tabloda da görüleceği gibi ankete katılan öğrencilerin % 49,8' i kız, % 50,2' si erkektir. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin cinsiyet dağılımında ulaşılan verilerin neredeyse eşit olması tamamen tesadüftür. Bu durumun çalışmaya ayrı bir güç katacağı düşünülmektedir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın nicel boyutunu oluşturan bölümde, geniş bir çalışma grubu üzerinde ortaokul müzik derslerinde öğrencilerin bağlama çalgısının kullanılmasına ilişkin görüşlerini, hem okul müzik eğitimi içerisinde, hem de yaşantılarında çalmak istedikleri çalgıları belirlemek amacıyla anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anket, bireyin kendisi ve çeşitli konulara ilişkin duygu, düşünce ve davranışları hakkında bilgi toplanmak amacıyla hazırlanmış sorulardan oluşan bir veri toplama aracı olarak sıklıkla kullanılmaktadır (Türküm, 2002, s. 113).

Anketin geliştirilmesinde, önce, literatür taraması sonucunda elde edilen verilerden yararlanılarak taslak anket formu hazırlanmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan taslak anket formu, üç bölümden oluşmuştur. Anketin ilk bölümünde, öğrencilerin demografik özelliklerine yer verilmiştir. Anketin ikinci bölümünde, ortaokul 6, 7 ve 8. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin müzik ders programlarında yer alan Türk halk müziği ezgilerinin bağlama eşliğinde öğrenmek isteyip istemedikleri ve bağlama çalgısına ilişkin duygu, düşünce ve eğilimlerini belirlemeyi hedefleyen 15 önermeye yer verilmiştir. Anketin üçüncü bölümünde ise, öğrencilerin yaşamlarında ve okul müzik eğitimi sırasında çalmak istedikleri çalgılara ilişkin sıralamalarına ilişkin 2 maddeye yer verilmiştir. Böylece, anket toplam 23 önermeden oluşmuştur. Ankette yer alan birinci bölümde seçenekli sorular, ikinci bölümde 3' lü likert tipi önermeler, son bölümde ise, sıralama sorularına yer verilmiştir. Böylece, öğrencilerin bağlama

çalgısına ilişkin görüşlerinin ve çalmak istedikleri çalgıların belirlenmesi sağlanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde yer alan 3 dereceli likert tipi önermeler “katılıyorum”, “kısmen” ve “katılmıyorum” seçeneklerinden oluşmaktadır. Ayrıca ikinci bölümde yer alan iki önerme olumsuz diğerleri olumlu olarak belirlenmiştir.

Anket formu hazırlandıktan sonra geçerlik çalışması yapılmıştır. Anketlerde en çok kullanılan geçerlik yöntemi kapsam geçerliğidir. Kapsam geçerliliği, ankette yer alan soruların içeriği, soruların amaca uygunluğu, uygun soru türlerinin iyi seçilip seçilmediği ve soruların bir bütünlük oluşturup oluşturmadığı ile ilgilidir. Anketin kapsam geçerliliğini sağlamak için çeşitli yollar vardır. Konu alanı uzmanlarına başvurmak, anketin oluşturulması sırasında, anketin uygulanacağı kişilere açık uçlu sorular yönelmek ve ön deneme yapmak anketin kapsam geçerliliğini yükseltir. Bunlardan en yaygın olarak kullanılan, konu ile ilgili uzmanların görüşlerine başvurmaktır. Görüş alınan uzmanların üçten daha fazla sayıda olması sağlanmalıdır (Türküm, 2002, ss. 128-130). Bu araştırmada, anket formunun kapsam geçerliliğinin sağlanması için uzman görüşüne başvurulmuştur. Anketin kapsam geçerliliğinde alan içi ve alan dışı dört uzman görüşünden yararlanılmıştır.

Anket uzman görüşlerine sunularak alınan öneriler doğrultusunda düzeltmeler yapılmış ve anket formu ön uygulama için hazır duruma getirilmiştir. Anket formunun ön uygulaması için, anket formu çalışma evreninden seçilen örnekleme benzer özellikler taşıyan 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Anketin ön uygulaması 288 öğrenciyle yapılmıştır.

Anket formunun ön uygulaması sonrasında güvenilirliği hesaplanmıştır. Madde-test korelasyon katsayısının, mutlak değer olarak, .70 - 1.00 arasında olması yüksek, .70 - .30 arasında olması orta, .30 ve altında olması ise, düşük düzeyde bir ilişki olduğunu tanımlar (Büyüköztürk, 2008). Madde korelasyon değeri .30' un altında olan dört önerme çıkarılmıştır. Çıkarılan önermelerden sonra anketin kişisel olmayan likert tipi anket olarak geliştirilen maddelerinin güvenilirlik değerlerinin (Cronbach Alfa) .819 ile .874 arasında olduğu saptanmıştır. Aracın bütününe yönelik güvenilirlik değeri ise .84 olarak hesaplanmıştır. Anket formuna son biçimi verilerek uygulamaya hazır duruma getirilmiştir.

Uygulamaya hazır hale gelen anket, ilk bölümde 6 kişisel soru, ikinci bölümde 3' lü likert tipi 10 önerme ve son bölümde 2 sıralama soru, toplamda 18 maddeden oluşturulmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Veri analizi verilerin düzenlenmesi, araştırma soruları çerçevesinde betimlenmesi ve yorumlanması aşamalarından oluşur. Verilerin betimlenmesi ve alan yazın değerlendirilmesi çerçevesinde araştırmacı bir takım yorumlara ulaşır ve araştırma problemine ilişkin sonuç ve öneriler ortaya koyar (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s. 95).

Çalışma için geliştirilen anketin analizinde betimsel istatistik kullanılmıştır. Betimsel istatistik, psikoloji ve eğitimde çoğunlukla yararlanılan ve bilgi toplanan bireyi, grubu ya da kurumu betimlemek için kullanılan bir istatistik türüdür. Betimsel istatistikler, çok karmaşık, sistemsiz ve düzensiz olan verilerin anlaşılır hale getirilmesini sağlar (Özgüven, 1994, s. 50). Araştırma verilerinin çözümlenmesinde frekans (f), yüzde (%), Kruskal Wallis testi (H), Mann-Whitney U testi (U) ve Jonckheere-Terpstra testi kullanılmıştır. Araştırma verilerinin tüm istatistiksel çözümlenmeleri SPSS (Statistical Package for the Social Science) paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır.

BÖLÜM IV

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde bulgular ve yorumlar araştırmanın problem sırası ve önermeler doğrultusunda sunulmuştur. Toplanan verilerden elde edilen bulgular, önce tablo olarak sunulmuş sonra sözel olarak istatistiksel bir dille ifade edildikten sonra yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Öğrencilerin, müzik öğretmenin müzik derslerinde bağlama kullanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular için yüzde, frekans kullanılmış ve sonuçları Tablo 3’ te sunulmuştur.

Tablo 3.

<i>Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Bağlama Kullanılmasına İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Dağılımı</i>		
Öğretmenimizin derslerde bağlama çalmasını isterim.	f	%
Katılıyorum	1454	66,2
Kısmen	393	17,9
Katılmıyorum	348	15,9
Toplam	2196	100
Türküleri bağlama eşliğinde öğrenmenin keyifli olacağını düşünüyorum	f	%
Katılıyorum	1480	67,4
Kısmen	431	19,9
Katılmıyorum	285	13,0
Toplam	2196	100
Türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum	f	%
Katılıyorum	1209	55,1

Kısmen	621	28,3
Katılmıyorum	366	16,7
Toplam	2196	100
Müzik öğretmenimin bağlama çalınmasının bana müzik dinleme zevki kazandıracağını düşünüyorum	f	%
Katılıyorum	1435	65,3
Kısmen	455	20,7
Katılmıyorum	306	13,9
Toplam	2196	100

Tablo 3' te müzik derslerinde bağlama kullanılmasına ilişkin birbiriyle ilintili dört önerme ve öğrencilerin verdiği cevapların istatistikî değerleri gösterilmektedir. Tablo 3' te görüldüğü gibi,

Öğrenciler "Öğretmenimizin derslerde bağlama çalmasını isterim" önermesine % 66,2 ' si "katılıyorum" , % 17,2 'si "kısmen" , % 15,9 'u "katılmıyorum" biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun müzik derslerinde öğretmenlerinin bağlama çalmasını istedikleri söylenebilir.

"Müzik öğretmenimin bağlama çalınmasının bana müzik dinleme zevki kazandıracağını düşünüyorum" önermesine % 65,3 'ü "katılıyorum", % 20,7 'si "kısmen", % 13,9 'u "katılmıyorum" biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun, müzik derslerinde bağlama çalınmasının müzik dinleme alışkanlığı kazandıracağı düşündükleri söylenebilir.

"Türküleri bağlama eşliğinde öğrenmenin keyifli olacağını düşünüyorum" önermesine öğrenciler % 67,4 'ü "katılıyorum", % 19,9 'u "kısmen", % 13 'ü "katılmıyorum" biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun türküleri bağlama eşliğinde öğrenmelerinin keyifli olacağını düşündükleri söylenebilir.

"Türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum" önermesine % 55,1 'i "katılıyorum", % 28,3 'ü "kısmen", % 16,7 'si "katılmıyorum" şeklinde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun müzik ders kitaplarında yer alan türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini düşündükleri söylenebilir.

Birinci alt probleme ilişkin birbiriyle ilintili dört önerme aynı tabloda verilmiştir. Bu nedenle dört önerme ilişkin bulgular birlikte yorumlanmıştır. Bu dört önermeye ilişkin öğrenci görüşlerinin olumlu olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun, müzik derslerinde bağlama çalgısının kullanımına ilişkin isteklerinin üst düzeyde olduğu görülmektedir. Müzik derslerinde öğretmenin geleneksel kültür ürünü olan bağlamayı çalması, öğrencilerin müzik derslerine olan ilgisini arttıracakı düşünülmektedir. Müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin kültürel kimliklerinden aşına oldukları bağlamayı müzik derslerinde kullanmasının öğrencilerin dinleme zevkini arttıracakı da görülmektedir. Görsel sanatların içinde de yer alan müziğin sahnelenmesi dinleyicilerin demografik özelliklerine bakılmaksızın dinleyici üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır. Müziğin bu özelliği bakımından eş zamanlı duyma ve izleme dinleyicide hayranlık uyandırabilmekte, saygı benliğinin oluşmasını sağlamaktadır. Bu nedenle müzik derslerinde müzik öğretmenleri tarafından bağlamanın kullanılması öğrencilerin derse olan dikkatlerini ve zevkli bir ders ortamı sağlayacakı söylenebilir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Öğrencilerin bağlama çalgısına yönelik beğenilerine ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular için yüzde, frekans kullanılmış ve sonuçları Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4.

Öğrencilerin Bağlama Çalgısına Yönelik Sevgi ve Beğenilerine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Bağlama dinlemeyi seviyorum.	f	%
Katılıyorum	1221	55,6
Kısmen	533	24,3
Katılmıyorum	442	20,1
Toplam	2196	100
Bağlama çalmak isterim.	f	%
Katılıyorum	1268	57,7
Kısmen	450	20,5
Katılmıyorum	478	21,8
Toplam	2196	100

Öğrendiğimiz türkülerin müzik etkinliklerinde bağlama ile çalınmasını isterim	f	%
Katılıyorum	1278	58,2
Kısmen	546	24,9
Katılmıyorum	372	16,9
Toplam	2196	100

Tablo 4'te bağlama çalgısına ilişkin beğeni düzeyleriyle ilintili üç önerme ve öğrencilerin verdiği cevapların istatistiki değerleri gösterilmektedir. Tablo 4'te görüldüğü gibi,

"Bağlamayı dinlemeyi seviyorum" maddesine öğrenciler, % 55,6' sı "katılıyorum", % 24,3' ü "kısmen", % 20,1' i "katılmıyorum" biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun bağlama çalgısını dinlemeyi sevdiğini söyleyebiliriz.

"Bağlama çalmak isterim" maddesine % 57,7 'si "katılıyorum", % 20,5 'i "kısmen", % 21,8 'i "katılmıyorum" biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun, bağlama çalmak istediklerini söyleyebiliriz.

Öğrenciler, "Öğrendiğimiz türkülerin müzik etkinliklerinde bağlama ile çalınmasını isterim" maddesine % 58,2 'i "katılıyorum" , % 24,9 'u "kısmen" , % 16,9 'u "katılmıyorum" biçiminde görüş belirtmiştir. Öğrencilerin çoğunluğunun, müzik etkinliklerinde türkülerin bağlama eşliğinde çalınmasını istediklerini söyleyebiliriz.

İkinci alt problemle ilintili üç önerme birlikte yorumlanmıştır. Bu bulgulara göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun, bağlama çalgısına ilişkin sevgi ve beğenilerinin üst düzeyde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun, bağlama dinlemeyi sevdiğini ve bağlama çalmak istediklerini görülmektedir. Öğrencilerin bağlamaya ilişkin görüşlerinin çoğunlukla olumlu olması, öğrencilerin ait olduğu toplum özelliklerine bağlanabilir. Müzik etkinliklerinde türkülerin seslendirilmesinde bağlamanın kullanılması öğrencilerin büyük çoğunluğu tarafından desteklendiği görülmektedir. Dolayısıyla birinci alt problem için yapılan yorumlarda da görüleceği gibi, Türk müzik kültürünün parçası olan bağlamanın, öğrenciler tarafından dinlenmesi, çalınmak istenmesi ve müzik etkinliklerinde kullanılmasının istenmesi doğal bir süreçle oluştuğunun göstergesidir. Yaşadıkları ve yetiştikleri toplum özellikleri de göz önünde alındığında, öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin

görüşlerinin olumlu olması beklenen bir durumdur. Bu görüşün öğrenciler tarafından da desteklenmesinin kültürün sürekliliği bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Öğrencilerin, yaşantılarında çalmak istedikleri çalgılara ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular için yüzde, frekans kullanılmış ve sonuçları Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Öğrencilerin Yaşantılarında Çalmak İstedikleri Çalgıların Dağılımı

Çalgı	f	%
Gitar	1183	53,87
Bağlama	321	14,62
Piyano	230	10,47
Keman	192	8,74
Flüt	79	3,60
Çello	61	2,78
Klarnet	31	1,41
Ud	25	1,14
Kaval	25	1,14
Bateri	14	0,64
Viyola	12	0,55
Kanun	9	0,41
Sipsi	5	0,23
Cura	4	0,18
Kabak Kemane	3	0,14
Org	2	0,09
Toplam	2196	100,00

Tablo 5’te çalışma grubunun yaşantılarında çalmak istedikleri çalgılar görülmektedir. Öğrencilerin yaşantılarında çalmak istedikleri ilk beş çalgı sırasıyla gitar, bağlama, piyano, keman ve flüttür. Öğrencilerin % 53,8’i gitar, % 14,6’ sı bağlama, %10,4’ ü piyano, % 8,7’ i keman, % 3,6’ sı da flüt çalmak istediklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin çoğunluğunun ilk sırada çalmak istedikleri çalgının gitar olduğu görülmektedir. Öğrencilerin yaşları itibariyle de popüler müzik çalgısı olarak görülen gitarın, öğrenciler tarafından çalınmak istenmesiyle soruya verilen cevaplar paralel

özellik göstermektedir. Fakat bağlama çalgısının ikinci sırada olması dikkat çekicidir ve azımsanmayacak oranda tercih edilmesi, öğrencilerin bağlamaya karşı olumlu bir tutum içinde olduklarını göstermektedir. Gitar ve bağlamadan sonra öğrencilerin çalmak istediği çalgılar piyano ve kemandır. Bu çalgıların tercih edilme oranı düşük düzeydedir. Piyano ve kemandan sonra tercih edilen çalgıların oranı çok düşük düzeyde ve birbirine yakındır.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Öğrencilerin müzik derslerinde çalmak istedikleri okul çalgılarına ilişkin görüşleri nelerdir?” alt problemine ilişkin bulgular için yüzde, frekans kullanılmış ve sonuçları Tablo 6’ da sunulmuştur.

Tablo 6.

Öğrencilerin Müzik Derslerinde Çalmak İstedikleri Çalgıların Dağılımı

Çalgı	f	%
Gitar	1167	53,14
Bağlama	578	26,32
org	171	7,79
Blok flüt	164	7,47
Mandolin	88	4,01
Orff	28	1,28
Toplam	2196	100

Müzik derslerinde öğrencilerin % 53,1’ i gitar, % 26,3’ ü bağlama, % 7,7’ si org, % 7,4’ ü blok flüt, % 4’ ü mandolin, % 1,2’ si de orff çalgılarını çalmak istediklerini belirtmişler.

Öğrencilerin müzik derslerinde sırasıyla en çok gitar ve daha sonra bağlama çalmak istedikleri görülmektedir. Popüler çalgılardan olan gitar, bu alt problemde de ilk sıradadır. Okul çalgıları arasındaki diğer çalgılar arasında olan bağlama ise en yüksek ikinci tercihtir. Üçüncü alt problemde ulaşılan bulgularla, bu alt problemde ulaşılan bulgular benzerlik göstermektedir. Gitar ve bağlamadan sonraki çalgıların öğrenciler tarafından tercih edilme oranının çok düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Bu alt problemde dikkat çekici olan çalgı ise blok flüttür. Müzik derslerinde müzik öğretmenlerinin, neredeyse tamamı tarafından kullanmayı ve

kullandırmayı tercih ettikleri çalgı olan blok flüt ise dördüncü sıradadır. Blok flütün öğrenciler tarafından tercih edilme yüzdesi % 7,4' tür. Öğrencilerin çaldıkları bu çalgıyı çok düşük oranda tercih ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin diğer çalgılara kıyasla bu çalgı için olumlu bir tutum içinde olmadıkları söylenebilir. Öğrencilerin müzik derslerindeki dikkat ve motivasyonlarının yüksek tutulması için öğretmenlerin, blok flüt dışında başka bir çalgıyı da kullanmaların gerekli olduğu düşünülmektedir.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

“Öğrencilerin bağlama çalgısını kullanma ve kullanılmasına ilişkin görüşlerinde demografik özelliklerine göre anlamlı farklılık var mıdır?” alt problemine ilişkin bulgu ve yorumlar aşağıda sunulmuştur.

4.5.1. Öğrencilerin bağlama çalgısını kullanma ve kullanılmasına ilişkin görüşlerinde, öğrencilerin coğrafi bölge özelliklerine göre anlamlı fark var mıdır?

Bu alt problemde farklı bölgelere göre öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşleri incelenmiştir. Bu kapsamda 3 önerme incelenmiştir. Bu kapsamda 3 önerme Kruskal Wallis testine göre analiz edilmiş, bulgular aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Önerme 1. “Öğretmenimizin Derslerde Bağlama Çalmasını İsterim”

Bu önerme için Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri uygulanmış ve sonuçlar Tablo 7' de gösterilmiştir.

Tablo 7.

<i>Önerme 1 ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre Kruskal Wallis Testi Analizi</i>						
Bölge	n	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
Akdeniz (A)	367	889,90				A-DA, A-E, A-
Doğu Anadolu (DA)	275	1300,53	6	136,064*	,000	GDA, A-IA, A-K,
Ege (E)	338	1060,64				A-M, DA-E, DA-
G.doğu Anadolu (GDA)	247	1217,95				GDA, DA-IA,
İç Anadolu (IA)	370	1190,33				DA-K, DA-M,
Karadeniz (K)	291	1115,40				E-GDA, E-IA,
Marmara(M)	308	986,14				GDA-K, GDA-

* p<.05

Tablo 7'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde bölgelerine göre anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($H=136,064$, $SD=6$, $p<.05$). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmış ve sonuçlar Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8.

Önerme 1 ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Bölgeler	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Akdeniz	367	270,63	99322,00	31794,000*	.000
Doğu Anadolu	275	389,39	107081,00		
Akdeniz	367	326,91	119976,50	52448,500*	.000
Ege	338	381,33	128888,50		
Akdeniz	367	269,30	98832,50	31304,500*	.000
Güneydoğu Anadolu	247	364,26	89972,50		
Akdeniz	367	269,30	98832,50	31304,500*	.000
Güneydoğu Anadolu	247	364,26	89972,50		
Akdeniz	367	318,70	116962,50	49434,500*	.000
İç Anadolu	370	418,89	154990,50		
Akdeniz	367	300,74	110371,00	42843,000*	.000
Karadeniz	291	365,77	106440,00		
Akdeniz	367	322,62	118769,00	51241,000*	,022
Marmara	308	355,13	109381,00		
Doğu Anadolu	275	343,62	94495,00	36405,000*	.000
Ege	338	277,21	93696,00		
Doğu Anadolu	275	272,32	74888,50	30986,500*	,014
Güneydoğu Anadolu	247	249,45	61614,50		
Doğu Anadolu	275	341,59	93937,00	45763,000*	,002
İç Anadolu	370	309,18	114398,00		
Doğu Anadolu	275	307,01	84426,50	33548,500*	.000
Karadeniz	291	261,29	76034,50		
Doğu Anadolu	275	336,61	92568,00	30082,000*	.000
Marmara	308	252,17	77668,00		

Ege	338	275,16	93002,50	35711,500*	.000
Güneydoğu Anadolu	247	317,42	78402,50		
Ege	338	332,80	112485,50	55194,500*	.001
İç Anadolu	370	374,33	138500,50		
Ege	338	307,96	104089,00	46798,000	,211
Karadeniz	291	323,18	94046,00		
Ege	338	333,70	112791,00	48604,000	,097
Marmara	308	312,31	96190,00		
Güneydoğu Anadolu	247	312,62	77217,00	48801,000	,589
İç Anadolu	370	306,58	113436,00		
Güneydoğu Anadolu	247	282,33	69734,50	32770,500*	,026
Karadeniz	291	258,61	75256,50		
Güneydoğu Anadolu	247	311,87	77033,00	29671,000*	.000
Marmara	308	250,83	77257,00		
İç Anadolu	370	340,46	125970,00	50335,000	,068
Karadeniz	291	318,97	92821,00		
İç Anadolu	370	368,38	136302,00	46293,000*	.000
Marmara	308	304,80	93879,00		
Karadeniz	291	317,57	92414,00	39700,000*	,005
Marmara	308	283,40	87286,00		

* p<.05

- Akdeniz bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 8’de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde, Akdeniz bölgesi ile Doğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=31794,000, p<.05). Buna göre, sıra ortalamaları dikkate alındığında Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin, öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8’de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde, Akdeniz bölgesi ile Ege bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=52448,500, p<.05). Buna göre, sıra ortalamaları dikkate alındığında Ege bölgesindeki öğrencilerin, öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8’de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Akdeniz bölgesi ile Güneydoğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur

($U=52448,500$, $p<.05$). Buna göre, sıra ortalamaları dikkate alındığında Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Akdeniz bölgesi ile İç Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=49434,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrencilerin, öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Akdeniz bölgesi ile Karadeniz bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=42843,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Karadeniz bölgesindeki öğrencilerin, öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde, Akdeniz bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=51241,000$, $p<.05$). Buna göre, sıra ortalamaları dikkate alındığında Marmara bölgesindeki öğrencilerin, öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Bu önerme için Akdeniz bölgesine ilişkin sıra ortalamasına ve anlamlı farklara bakıldığında, bu bölgedeki öğrenci görüşlerinin diğer bölgelere göre düşük olduğu anlaşılmaktadır. Buradan hareketle Akdeniz bölgesindeki öğrencilerin, müzik dersinde öğretmenlerinin bağlama çalmasına ilişkin görüşlerinin diğer bölgelerdeki öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir. Akdeniz bölgesinde kullanılan yerel çalgılara bakıldığında kabak kemane, sipsi ve curanın daha çok kullanıldığı görülmektedir. Bu durumun öğrenci görüşlerinde ortaya çıkan farkı açıklayabileceği söylenebilir.

- Doğu Anadolu bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Doğu Anadolu bölgesi ile Ege bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=36405,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin, öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Ege bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Doğu Anadolu bölgesi ile Güneydoğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=30986,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Doğu Anadolu bölgesi ile İç Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=45763,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını İç Anadolu bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Doğu Anadolu bölgesi ile Karadeniz bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=36405,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Karadeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Doğu Anadolu bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=30082,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Bu önerme için Doğu Anadolu bölgesine ilişkin sıra ortalamalarına ve anlamlı farklara bakıldığında, bu bölgedeki öğrenci görüşlerinin diğer bölgelere göre yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Buradan hareketle Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin, müzik dersinde öğretmenlerinin bağlama çalmasına ilişkin görüşlerinin diğer bölgelerdeki öğrencilere göre yüksek olduğu söylenebilir. Doğu Anadolu bölgesinde görülen aşıklık geleneğinde bağlama etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Buradan hareketle bu bölgedeki öğrencilerin bağlamaya olan ilgilerinin diğer bölgelerdeki öğrencilere kıyasla daha fazla olmasının nedeninin aşıklık geleneği ile ilişkili olduğu söylenebilir.

- Ege bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Ege bölgesi ile Güneydoğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=35711,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Ege bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Ege bölgesi ile İç Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=55194,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Ege bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır. Ege bölgesinin özellikle kıyı kesimi Zeybek bölgesi olarak bilinir. Gelenek içinde zeybek müziğinde davul zurna tercih edilmiş, zaman içinde bağlamada kullanılmaya başlanmıştır. Bu durumun ortaya çıkan farkı açıkladığı söylenebilir.

- Güneydoğu Anadolu bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Güneydoğu Anadolu bölgesi ile Karadeniz bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=29671,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Karadeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Güneydoğu Anadolu bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=29671,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır. Yerel müziklerde bağlama kullanımı incelendiğinde, Güneydoğuda Kerkük geleneği ve Urfa' da ki sıra gecesi geleneğinde çok daha fazla kullanılmaktadır. Buradan hareketle iki bölge arasındaki farkın yerel müzik kültüründen kaynaklandığı söylenebilir. Bu durumun ortaya çıkan farkı açıkladığı söylenebilir.

- İç Anadolu bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde İç Anadolu bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=46293,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki

öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır. İç Anadolu bölgesindeki yerel müzikte bağlamanın etkin bir şekilde kullanıldığı görülebilir. Bu kullanım Kırşehir, Konya, Ankara, Kayseri ve Yozgat gibi illerde sadece bağlamaya özel tavırlar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca Sivas ve Çorum yöresinde yoğun görülen alevi inancında bağlamaya olan öneminde bu ilgiyi arttırdığı söylenebilir. Bunun yanında bozlaklar, oturak türküleri, Seymen geleneği, sürmeli türküleri bu bölgedeki yerel müzik kültürünün gelişmiş olduğu görülebilir. Buradan hareketle ortaya çıkan farkın bu durumdan kaynaklandığı söylenebilir.

- Karadeniz bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 8'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Karadeniz bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=39700,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istedikleri anlaşılmaktadır. Genel kanının aksine Karadeniz bölgesi yerel çalgısı kemençe olarak bilinse de kemençe bölgenin sadece doğusunda çalınmaktadır. Bölgede bağlama etkin olarak kullanılır. Ayrıca bağlama yapımında kullanılan malzemelerin (özellikle tekne) kaynağının bu bölge olması, ortaya çıkan farkın nedenleri arasında gösterilebilir.

Sıra ortalamasına ve ($U - p<.05$) değerlerine bakıldığında önerme 1 ile ilgili Ege Karadeniz, Ege Marmara, Güneydoğu Anadolu İç Anadolu, İç Anadolu Karadeniz bölgeleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Önerme 2. *“Türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum”*

Bu önerme için Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri uygulanmış ve sonuçlar Tablo 9' da gösterilmiştir.

Tablo 9.

<i>Önerme 2 ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre Kruskal Wallis Testi Analizi</i>						
Bölge	n	Sıra Ortalama	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Akdeniz (A)	367	984,02	6	41,244*	,000	A-DA, A-GDA,
Doğu Anadolu (DA)	275	1152,94				A-IA, A-K, A-

Ege (E)	338	1062,54	M, DA-E,
G.doğu Anadolu (GDA)	247	1211,84	E-GDA, E-İA,
İç Anadolu (İA)	370	1167,29	GDA-K, GDA-
Karadeniz (K)	291	1080,59	M, İA-K, İA-M
Marmara(M)	308	1069,15	

* p<.05

Tablo 9'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde bölgelerine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($H=41,244$, $SD=6$, $p<.05$). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır ve sonuçlar Tablo 10' da gösterilmiştir.

Tablo 10.

Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Bölgeler	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Akdeniz	367	300,31	110214,50	42686,500*	.000
Doğu Anadolu	275	349,78	96188,50		
Akdeniz	367	340,73	125048,00	57520,000	.055
Ege	338	366,32	123817,00		
Akdeniz	367	281,93	103467,00	35939,000*	.000
Güneydoğu Anadolu	247	345,50	85338,00		
Akdeniz	367	338,19	124116,00	56588,000*	.000
İç Anadolu	370	399,56	147837,00		
Akdeniz	367	316,87	1163290,00	48762,000*	.027
Karadeniz	291	345,43	100521,00		
Akdeniz	367	326,00	119640,50	52112,500*	.044
Marmara	308	352,30	108509,50		
Doğu Anadolu	275	321,01	89279,00	42621,000*	.032
Ege	338	295,60	99912,00		
Doğu Anadolu	275	254,82	70075,50	32125,500	.164
Güneydoğu Anadolu	247	268,94	66427,50		
Doğu Anadolu	275	320,52	88143,00	50193,000	.710
İç Anadolu	370	324,84	120192,00		
Doğu Anadolu	275	293,02	80579,50	37395,500	.099

Karadeniz	291	274,51	79881,50		
Doğu Anadolu	275	303,79	83543,00	39107,000	.052
Marmara	308	281,47	86693,00		
Ege	338	276,09	93318,50	36027,500*	.000
Güneydoğu Anadolu	247	316,14	78086,50		
Ege	338	336,75	113822,00	56531,000*	.007
İç Anadolu	370	370,71	137164,00		
Ege	338	312,68	105687,50	48396,500	,683
Karadeniz	291	317,69	92447,50		
Ege	338	322,60	109037,50	51746,500	,879
Marmara	308	324,49	99943,50		
Güneydoğu Anadolu	247	316,48	78171,00	43847,000	,264
İç Anadolu	370	304,01	112482,00		
Güneydoğu Anadolu	247	286,72	70820,50	31684,500*	.003
Karadeniz	291	254,88	74170,50		
Güneydoğu Anadolu	247	298,06	73621,00	33083,000*	.001
Marmara	308	261,91	80669,00		
İç Anadolu	370	342,38	126682,00	49623,000*	.032
Karadeniz	291	316,53	92109,00		
İç Anadolu	370	353,29	130717,00	51878,000*	.013
Marmara	308	322,94	99464,00		
Karadeniz	291	301,55	87751,00		
Marmara	308	298,54	91949,00	44363,000	,800

* p<.05

- Akdeniz bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Akdeniz bölgesi ile Doğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=42686,500, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türkülerini bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Akdeniz bölgesi ile Güneydoğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=35939,000, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türkülerini bağlama eşliğinde daha iyi

öğreneceklerini Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Akdeniz bölgesi ile İç Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=56588,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde, Akdeniz bölgesi ile Karadeniz bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=48762,000$, $p<.05$). Buna göre, sıra ortalamaları dikkate alındığında Karadeniz bölgesindeki öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde, Akdeniz bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=52112,500$, $p<.05$). Buna göre, sıra ortalamaları dikkate alındığında Marmara bölgesindeki öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır.

Bu önerme için Akdeniz bölgesine ilişkin sıra ortalamasına ve anlamlı farklara bakıldığında, bu bölgedeki öğrenci görüşlerinin diğer bölgelere göre düşük olduğu anlaşılmaktadır. Buradan hareketle Akdeniz bölgesindeki öğrencilerin, türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğrenmelerine ilişkin görüşlerinin diğer bölgelerdeki öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir. Akdeniz bölgesinde kullanılan yerel çalgılara bakıldığında kabak kemane, sipsi ve curanın daha çok kullanıldığı görülmektedir. Bu durumun öğrenci görüşlerinde ortaya çıkan farkı açıklayabileceği söylenebilir.

- Doğu Anadolu bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Doğu Anadolu bölgesi ile Ege bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=42621,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Ege bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır. Doğu Anadolu bölgesindeki aşıklık geleneğindeki bağlama kullanımı ile kıyaslanmayacak şekilde,

Ege bölgesindeki bağlama kullanımı düşüktür. Buradan hareketle Doğu Anadolu bölgesindeki aşıklık geleneği baskın bir şekilde öğrenci görüşlerine yansıdığı söylenebilir.

- Ege bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Ege bölgesi ile Güneydoğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=36027,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Ege bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Ege bölgesi ile İç Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=56531,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Ege bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır. Buradan hareketle daha öncede görüldüğü gibi iki bölge arasındaki farkın yerel müzik geleneğinden kaynaklandığı söylenebilir.

- Güneydoğu Anadolu bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Güneydoğu Anadolu bölgesi ile Karadeniz bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=31684,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Karadeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Güneydoğu Anadolu bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=33083,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır. Bu durum yöre halkının geçmişteki müzikal kültürünün bağlamaya yönelik getirmiş olduğu tutum veya geleneksel birikimle açıklanabilir.

- İç Anadolu bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde İç Anadolu bölgesi ile Karadeniz bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=49623,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türkülerini bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Karadeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde İç Anadolu bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=51878,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrencilerin türkülerini bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşündükleri anlaşılmaktadır. Buradan hareketle İç Anadolu bölgesinde bağlamaya ilişkin özel tavırların çok fazla olması bu bölgenin bağlamayla ilişkisinin ortaya çıkan farkı açıkladığı söylenebilir.

Sıra ortalamasına ve ($U - p<.05$) değerlerine bakıldığında önerme 2 ile ilgili Akdeniz ile Ege, Doğu Anadolu ile Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu ile İç Anadolu, Doğu Anadolu ile Karadeniz, Doğu Anadolu ile Marmara, Ege ile Karadeniz, Ege ile Marmara, Güneydoğu ile İç Anadolu, Karadeniz ile Marmara bölgeleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

Önerme 3. *"Müzik Öğretmenimin Bağlama Çalınmasının Bana Müzik Dinleme Zevki Kazandıracığını Düşünüyorum"*

Bu önerme için Kruskal Wallis ve Mann-Whitney U testleri uygulanmış ve sonuçlar Tablo 11' de gösterilmiştir.

Tablo 11.

<i>Önerme 3 ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Göre Kruskal Wallis Testi Analizi</i>						
Bölge	n	Sıra Ortalama	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
Akdeniz (A)	367	976,38	6	76,897*	,000	A-DA, A-E, A-GDA, A-İA,
Doğu Anadolu (DA)	275	1227,25				DA-E, DA-K,
Ege (E)	338	1092,76				DA-M, E-GDA,
G.doğu Anadolu (GDA)	247	1210,29				E-İA, E-M,
İç Anadolu (İA)	370	1199,38				

Karadeniz (K)	291	1029,75	GDA-K, GDA-
Marmara(M)	308	989,48	M, İA-K, İA-M

* p<.05

Tablo 11'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde bölgelerine göre anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($H=76,897$, $SD=6$, $p<.05$). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır ve sonuçlar Tablo 12' de gösterilmiştir.

Tablo 12.

Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Bölgelere Mann-Whitney U Testi Analizi

Bölgeler	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Akdeniz	367	290,31	106544,50	39016,500*	.000
Doğu Anadolu	275	363,12	99858,50		
Akdeniz	367	335,53	123139,50	55611,500*	.007
Ege	338	371,97	125725,50		
Akdeniz	367	280,76	103037,50	35509,500*	.000
Güneydoğu Anadolu	247	347,24	85767,50		
Akdeniz	367	331,38	121617,50	54084,500*	.000
İç Anadolu	370	406,31	150335,50		
Akdeniz	367	322,54	118373,50	50845,500	.237
Karadeniz	291	338,27	98437,50		
Akdeniz	367	335,85	123258,00	55730,000	.728
Marmara	308	340,56	104892,00		
Doğu Anadolu	275	327,22	89985,00	40905,000*	.001
Ege	338	290,55	98206,00		
Doğu Anadolu	275	264,05	72614,50	33260,500	.588
Güneydoğu Anadolu	247	258,66	63888,50		
Doğu Anadolu	275	328,00	90199,00	49501,000	.438
İç Anadolu	370	319,29	118136,00		
Doğu Anadolu	275	309,41	85088,50	32886,500	.000
Karadeniz	291	259,01	75372,50		
Doğu Anadolu	275	325,45	89498,00	33152,000*	.000
Marmara	308	262,14	80738,00		
Ege	338	280,06	94659,50	37368,500*	.008
Güneydoğu Anadolu	247	310,71	76745,50		

Ege	338	336,94	114884,50	56593,500*	.007
İç Anadolu	370	370,54	137101,50		
Ege	338	323,14	109221,50	46427,500	,159
Karadeniz	291	305,54	88913,50		
Ege	338	337,61	114112,50	47282,500*	,021
Marmara	308	308,01	94868,50		
Güneydoğu Anadolu	247	310,34	76654,50	45363,500	,843
İç Anadolu	370	308,10	113998,50		
Güneydoğu Anadolu	247	293,61	75520,50	29984,500*	.000
Karadeniz	291	249,04	72470,50		
Güneydoğu Anadolu	247	309,74	76505,00	30199,000*	.000
Marmara	308	252,55	77785,00		
İç Anadolu	370	353,40	130758,50	45546,500*	.000
Karadeniz	291	302,52	88032,50		
İç Anadolu	370	369,23	136614,50	45980,500*	.000
Marmara	308	303,79	93566,50		
Karadeniz	291	305,36	88861,00		
Marmara	308	294,93	90839,00	43253,000	,406

* p<.05

- Akdeniz bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Akdeniz bölgesi ile Doğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=39016,500, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracığını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde, Akdeniz bölgesi ile Ege bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=55611,500, p<.05). Buna göre, sıra ortalamaları dikkate alındığında Ege bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracığını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Akdeniz bölgesi ile Güneydoğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur

($U=35509,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Akdeniz bölgesi ile İç Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=54084,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Akdeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Bu önerme için Akdeniz bölgesine ilişkin sıra ortalamasına ve anlamlı farklara bakıldığında, bu bölgedeki öğrenci görüşlerinin diğer bölgelere göre düşük olduğu anlaşılmaktadır. Buradan hareketle Akdeniz bölgesindeki öğrencilerin, müzik dersinde öğretmenlerinin bağlama çalmasına ilişkin görüşlerinin diğer bölgelerdeki öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir. Akdeniz bölgesinde kullanılan yerel çalgılara bakıldığında kabak kemane, sipsi ve curanın daha çok kullanıldığı görülmektedir. Bu durumun öğrenci görüşlerinde ortaya çıkan farkı açıklayabileceği söylenebilir.

- Doğu Anadolu bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Doğu Anadolu bölgesi ile Ege bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=40905,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Ege bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Doğu Anadolu bölgesi ile Karadeniz bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=32886,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Karadeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Doğu Anadolu bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur

($U=33152,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Doğu Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Bu önerme için Doğu Anadolu bölgesine ilişkin sıra ortalamalarına ve anlamlı farklara bakıldığında, bu bölgedeki öğrenci görüşlerinin diğer bölgelere göre yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Buradan hareketle Doğu Anadolu bölgesindeki öğrencilerin, müzik dersinde öğretmenlerinin bağlama çalmasına ilişkin görüşlerinin diğer bölgelerdeki öğrencilere göre yüksek olduğu söylenebilir. Doğu Anadolu bölgesinde görülen aşıklık geleneğinde bağlama etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Buradan hareketle bu bölgedeki öğrencilerin bağlamaya olan ilgilerinin diğer bölgelerdeki öğrencilere kıyasla daha fazla olmasının nedeninin aşıklık geleneği ile ilişkili olduğu söylenebilir.

- Ege bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 12’de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Ege bölgesi ile Güneydoğu Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=37368,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Ege bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla sevdiğini anlaşılmaktadır.

Tablo 12’de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Ege bölgesi ile İç Anadolu bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=56593,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Ege bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla sevdiğini anlaşılmaktadır.

Tablo 12’de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Ege bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=47282,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Ege bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla istediklerini anlaşılmaktadır. Buradan hareketle bölgeler arasındaki farkın yerel müzik yapısı içindeki kullanılan çalgılar nedeniyle ortaya çıktığı söylenebilir.

- Güneydoğu Anadolu bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Güneydoğu Anadolu bölgesi ile Karadeniz bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=29984,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Karadeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde Güneydoğu Anadolu bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=30199,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler. Yerel müziklerde bağlama kullanımı incelendiğinde, Güneydoğuda Kerkük geleneği ve Urfa' da ki sıra gecesi geleneğinde çok daha fazla kullanılmaktadır. Buradan hareketle bölgeler arasındaki farkın yerel müzik kültüründen kaynaklandığı söylenebilir.

- İç Anadolu bölgesi ile ilgili bulgular

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde İç Anadolu bölgesi ile Karadeniz bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=45546,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Karadeniz bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 12'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde İç Anadolu bölgesi ile Marmara bölgesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=45980,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, İç Anadolu bölgesindeki öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını Marmara bölgesindeki öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler. Buradan hareketle İç Anadolu bölgesinde bağlamaya ilişkin özel tavırların çok fazla olması bu bölgenin bağlamayla ilişkisinin ortaya çıkan farkı açıkladığı söylenebilir.

Sıra ortalamasına ve (U - p<.05) değerlerine bakıldığında önerme 3 ile ilgili Akdeniz Karadeniz, Akdeniz Marmara, Doğu Anadolu Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu İç Anadolu, Ege Karadeniz, Güneydoğu Anadolu İç Anadolu, Karadeniz Marmara bölgeleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

4.5.2. Öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinde, öğrencilerin cinsiyet özelliklerine göre anlamlı fark var mıdır?

Bu alt problem için Mann-Whitney U testi uygulanmış ve sonuçlar Tablo 13'te gösterilmiştir.

Tablo 13.

Önermelerle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Cinsiyete Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Önermeler	Grup	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Öğretmenimizin derslerde bağlama çalmasını isterim	Kız	1094	1099,59	1202946,0	601607,0	,924
	Erkek	1102	1097,42	1209360,0		
Türküleri bağlama ile daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum	Kız	1094	1111,22	1215675,5	588877,5	,257
	Erkek	1102	1085,87	1196630,5		
Öğretmenimizin bağlama çalması bana müzik dinleme zevki kazandıracağını düşünüyorum	Kız	1094	1090,10	1192572,5	593607,5	,463
	Erkek	1102	1106,84	1219733,5		

* p <.05

Tablo 13'te görüldüğü gibi dört önerme ile ilgili öğrenci görüşlerinde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Buna göre öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşleri ile cinsiyetleri arasında bir fark bulunmamıştır. Bu durumun çalışma için belirlenen çalışma grubu ile ilgili olduğu söylenebilir.

4.5.3. Öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinde, öğrencilerin baba eğitim durumu özelliklerine göre anlamlı fark var mıdır?

Baba eğitim durumlarına göre öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşleriyle ilgili anketten aldığı puanların Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 14'te gösterilmiştir.

Önerme 1. "Öğretmenimizin Derslerde Bağlama Çalmasını İsterim"

Tablo 14.

Önerme 1 ile ilgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi

Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
İlkokul (İ)	742	1145,53	3	28,560*	,000	I-Ü, O-Ü, L-Ü
Ortaokul (O)	510	1123,57				
Lise (L)	527	1103,44				
Üniversite (Ü)	417	977,91				

* p < .05

Tablo 14'te görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde baba eğitim durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir (H=28,560, SD=3, p<.05). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Tablo 15.

Önerme 1 ile ilgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Baba Eğitim Durumu	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
İlkokul	742	631,51	468577,50	185495,5	,468
Ortaokul	510	619,22	315800,50		
İlkokul	742	644,74	478396,00	188291,0	,170
Lise	527	621,29	327419,00		
İlkokul	742	612,28	454314,50	130752,5*	.000
Üniversite	417	522,56	217905,50		
Ortaokul	510	523,64	267058,50	132016,5	,551
Lise	527	514,51	271144,50		
Ortaokul	510	491,71	250773,50	92201,500*	.000
Üniversite	417	430,11	179354,50		
Lise	527	495,64	261203,50	97683,500*	.001
Üniversite	417	443,25	184836,50		

* p < .05

Tablo 15'te görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili baba eğitim durumu ilkokul ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=130752,5$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, baba eğitim durumu ilkokul olan öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını baba eğitim durumu üniversite olan öğrencilere göre daha fazla istemektedirler.

Tablo 15'te görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili baba eğitim durumu ortaokul ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=92201,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, baba eğitim durumu ortaokul olan öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını baba eğitim durumu üniversite olan öğrencilere göre daha fazla istemektedirler.

Tablo 15'te görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili baba eğitim durumu lise ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=97683,500$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, Baba eğitim durumu ilkokul olan öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını baba eğitim durumu üniversite olan öğrencilere göre daha fazla istemektedirler.

Buradan hareketle anlamlı farkın baba eğitim durumu üniversite olan öğrenci görüşlerinin oluşturduğu görülmektedir. Üniversite dönemindeki sosyal yaşamın bu farkın oluşmasına neden olduğu söylenebilir. Sıra ortalamasına ve ($U - p<.05$) değerlerine bakıldığında baba eğitim durumu ilkokul ile ortaokul, ilkokul ile lise ve ortaokul ile lise olan öğrencilerin görüşleri arasında bir fark bulunmamıştır.

Önerme 2. *“Türküleri bağlama ile daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum”*

Tablo 16.

Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi

Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalama	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
İlkokul (İ)	742	1140,71	3	11,845*	,008	İ-Ü, O-Ü
Ortaokul (O)	510	1103,38				
Lise (L)	527	1087,13				
Üniversite (Ü)	417	1031,79				

* $p <.05$

Tablo 16'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde baba eğitim durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($H=11,845$, $SD=3$, $p<.05$). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Tablo 17.

Önerme 2 ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Baba Eğitim Durumu	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
İlkokul	742	635,26	471364,00	182709,0	,202
Ortaokul	510	613,75	313014,00		
İlkokul	742	647,67	480570,50	186116,5	,072
Lise	527	617,16	325244,50		
İlkokul	742	600,78	445780,00	139287,0*	.008
Üniversite	417	543,02	226440,00		
Ortaokul	510	522,90	266680,00	132395,0	,618
Lise	527	515,22	271523,00		
Ortaokul	510	477,72	243638,00	99337,000*	.041
Üniversite	417	447,22	186490,00		
Lise	527	482,74	254406,50	104480,5	,125
Üniversite	417	459,55	191633,50		

* $p < .05$

Tablo 17'de görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili baba eğitim durumu ilkökul ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=139287,0$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, baba eğitim durumu ilkökul olan öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini baba eğitim durumu üniversite olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 17'de görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili baba eğitim durumu ortaokul ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=99337,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, baba eğitim durumu ortaokul olan öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini baba eğitim durumu üniversite olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Bir önceki önermede de belirtildiği gibi anlamlı farkın baba eğitim durumu üniversite olan öğrenci görüşlerinin oluşturduğu görülmektedir. Üniversite dönemindeki sosyal yaşamın bu farkın oluşmasına neden olduğu söylenebilir. Sıra ortalamasına ve (U - $p < .05$) değerlerine bakıldığında baba eğitim durumu ilkokul ortaokul, ilkokul lise, ortaokul lise, lise ve üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasındaki karşılaştırmada anlamlı fark bulunmamıştır.

Önerme 3. "Müzik Öğretmenimin Bağlama Çalınmasının Bana Müzik Dinleme Zevki Kazandıracığını Düşünüyorum"

Tablo 18.

Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi

Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
İlkokul (İ)	742	1142,18	3	27,596*	,000	İ-O, İ-L, İ-Ü,
Ortaokul (O)	510	1093,94				O-Ü, L-Ü
Lise (L)	527	1093,62				
Üniversite (Ü)	417	1032,53				

* $p < .05$

Tablo 18'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde baba eğitim durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($H=27,596$, $SD=3$, $p < .05$). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Tablo 19.

Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Baba Eğitim Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Baba Eğitim Durumu	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
İlkokul	742	641,32	475859,00	178214,0*	,032
Ortaokul	510	604,94	308519,00		
İlkokul	742	655,94	486710,00	179977,0*	,003
Lise	527	605,51	319105,00		
İlkokul	742	611,94	454062,00	131005,0*	,000
Üniversite	417	523,16	218158,00		

Ortaokul	510	525,03	267766,00		
Lise	527	513,16	270437,00	131309,0	,451
Ortaokul	510	484,31	246998,00		
Üniversite	417	439,16	183130,00	95977,000*	.003
Lise	527	487,70	257015,50		
Üniversite	417	453,30	189024,50	101871,5*	,027

* p < .05

Tablo 19'da görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili baba eğitim durumu ilkokul ile ortaokul olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=178214,0$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, baba eğitim durumu ilkokul olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını, baba eğitim durumu ortaokul olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 19'da görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili baba eğitim durumu ilkokul ile lise olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=179977,0$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, baba eğitim durumu ilkokul olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını, lise olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 19'da görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili baba eğitim durumu ilkokul ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=131005,0$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, baba eğitim durumu ilkokul olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını, üniversite olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 19'da görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili baba eğitim durumu ortaokul ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=95977,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, baba eğitim durumu ortaokul olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını, lise olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 19'da görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili baba eğitim durumu lise ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur

($U=101871,5$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, baba eğitim durumu lise olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasını kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracığını, lise olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Buradan hareketle önceki yorumlarda da görüleceği gibi öğrencilerin baba eğitim düzeyleri arttıkça, bağlama çalınmasının öğrencilerin müzik dinleme zevki kazandırmasına ilişkin görüşleri azalmaktadır. Sıra ortalamasına ve ($U - p<.05$) değerlerine bakıldığında baba eğitim durumları ortaokul lise olan öğrenci görüşleri arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

4.5.4. Öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinde, öğrencilerin anne eğitim durumu özelliklerine göre anlamlı fark var mıdır?

Anne eğitim durumlarına göre öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşleriyle ilgili anketten aldıkları puanların Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 20'de verilmiştir.

Önerme 1. "Öğretmenimizin Derslerde Bağlama Çalmasını İsterim"

Tablo 20.

Önerme 1 ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi

Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalama	sd	X^2	p	Anlamlı Fark
İlkokul (İ)	1133	1147,37	3	23,995*	,000	İ-O, İ-L, İ-Ü
Ortaokul (O)	439	1082,60				
Lise (L)	412	1020,51				
Üniversite (Ü)	211	1016,27				

* $p <.05$

Tablo 20'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde anne eğitim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($H=23,995$, $SD=3$, $p<.05$). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Tablo 21.

Önerme 1 ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Anne Eğitim Durumu	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
İlkokul	1133	799,52	905855,50	233942,5*	,026
Ortaokul	439	752,90	330522,50		
İlkokul	1133	796,73	902697,00	206510,0*	.000
Lise	412	707,74	291588,00		
İlkokul	1133	685,11	776235,00	105239,0*	.001
Üniversite	211	604,76	127605,00		
Ortaokul	439	437,78	192185,50	85262,500	,093
Lise	412	413,45	170340,50		
Ortaokul	439	331,93	145715,50	43493,500	,142
Üniversite	211	312,13	65859,50		
Lise	412	312,32	128676,50	43333,500	,943
Üniversite	211	311,37	65699,50		

* p < .05

Tablo 21'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili anne eğitim durumu ilkokul ile ortaokul olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=233942,5, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, anne eğitim durumu ilkokul olan öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını anne eğitim durumu ortaokul olan öğrencilere göre daha fazla istemektedirler.

Tablo 21'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili anne eğitim durumu ilkokul ile lise olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=206510,0, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, anne eğitim durumu ilkokul olan öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını lise olan öğrencilere göre daha fazla istemektedirler.

Tablo 21'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili anne eğitim durumu ilkokul ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=105239,0, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, anne eğitim durumu ilkokul olan öğrencilerin öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını üniversite olan öğrencilere göre daha fazla istemektedirler.

Buradan hareketle anne eğitim düzeyleri arttıkça öğrencilerin derslerde bağlama kullanılmasına ilişkin görüşleri azalmaktadır. Sıra ortalamasına ve (U - $p < .05$) değerlerine bakıldığında anne eğitim durumları ortaokul lise, ortaokul üniversite ve lise üniversite olan öğrencilerin görüşleri dışındaki diğer karşılaştırmalarda anlamlı fark bulunmamıştır.

Önerme 2. "Türküleri bağlama ile daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum"

Tablo 22.

Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi

Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
İlkokul (İ)	1133	1130,55	3	10,036*	,018	İ-L
Ortaokul (O)	439	1081,31				
Lise (L)	412	1055,88				
Üniversite (Ü)	211	1040,19				

* $p < .05$

Tablo 22'de görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde anne eğitim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir ($H=10,036$, $SD=3$, $p < .05$). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Tablo 23.

Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Anne Eğitim Durumu	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
İlkokul	1133	796,37	902290,00	237508,0	,090
Ortaokul	439	761,02	334088,00		
İlkokul	1133	786,97	891641,50	217565,5*	,013
Lise	412	734,57	302643,50		
İlkokul	412	312,32	128676,50	43333,500	,943
Üniversite	211	311,37	65699,50		
Ortaokul	439	430,82	189130,50	88317,500	,483
Lise	412	420,86	173395,50		

Ortaokul	439	329,46	144634,50		
Üniversite	211	317,25	66940,50	44574,500	,358
Lise	412	313,45	129141,00		
Üniversite	211	309,17	65235,00	42869,000	,742

* p <.05

Tablo 23'te görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili anne eğitim durumu ilkokul ile lise olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=217565,5, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, anne eğitim durumu ilkokul olan öğrencilerin türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini lise olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler. Buradan hareketle anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin derslerde bağlama kullanılmasına ilişkin görüşleri azalmaktadır. Sıra ortalamasına ve (U - p<.05) değerlerine bakıldığında anne eğitim durumu ilkokul lise dışındaki karşılaştırmada anlamlı fark bulunmamıştır.

Önerme 3. "Müzik Öğretmenimin Bağlama Çalınmasının Bana Müzik Dinleme Zevki Kazandıracağını Düşünüyorum"

Tablo 24.

Önerme 3 ile ilgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre Kruskal Wallis Testi Analizi

Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
İlkokul (İ)	1133	1157,45	3	32,427*	,000	I-O, I-L, I-Ü
Ortaokul (O)	439	1068,00				
Lise (L)	412	1021,29				
Üniversite (Ü)	211	990,94				

* p <.05

Tablo 24'te görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde anne eğitim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir (H=32,427, SD=3, p<.05). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Tablo 25.

Önerme 3 ile İlgili Öğrenci Görüşlerinin Anne Eğitim Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Anne Eğitim Durumu	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
İlkokul	1133	804,43	911416,00	228382,0*	.002
Ortaokul	439	740,23	324962,00		
İlkokul	1133	798,43	904622,00	204585,0*	.000
Lise	412	703,07	289663,00		
İlkokul	1133	688,60	780178,50	101295,5*	.000
Üniversite	211	586,07	123661,50		
Ortaokul	439	434,88	190910,50	86537,500	,211
Lise	412	416,54	171615,50		
Ortaokul	439	332,90	146141,00	43068,000	,097
Üniversite	211	310,11	65434,00		
Lise	412	314,69	129651,00	42359,000	,556
Üniversite	211	306,75	64725,00		

* p < .05

Tablo 25'te görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili anne eğitim durumu ilkokul ile ortaokul olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=228382,0, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, anne eğitim durumu ilkokul olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracığını, ortaokul olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 25'te görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili anne eğitim durumu ilkokul ile lise olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=204585,0, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında,, anne eğitim durumu ilkokul olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracığını, lise olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 25'te görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili anne eğitim durumu ilkokul ile üniversite olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur (U=101295,5, p<.05). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, anne eğitim durumu ilkokul olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine

müzik dinleme zevki kazandıracığını, üniversite olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tabloda da görüleceği gibi ortaya çıkan farkın anne eğitim durumu ilkokul olan öğrenci görüşlerinden kaynaklanmaktadır. Bu durumun sadece bu çalışmayla sonuçlarına ulaşılamayacağı görülebilir. Sıra ortalamasına ve (U - p<.05) değerlerine bakıldığında anne eğitim durumu ortaokulla lise, ortaokulla üniversite ve lise ile üniversite olan öğrenci görüşleri arasındaki karşılaştırmada anlamlı fark bulunmamıştır.

2.5.5. Öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinde, öğrencilerin aile gelir durumu özelliklerine göre anlamlı fark var mıdır?

Aile gelir durumuna göre öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşleriyle ilgili anketten aldıkları puanların Kruskal Wallis testi sonuçları maddelere göre Tablo 26'da verilmiştir. Öncelikle öğrencilerin "Öğretmenimizin derslerde bağlama çalmasını isterim" önermesi incelenmiştir. İncelemede öğrencilerin bağlamaya ilişkin görüşlerinin ailenin gelir seviyesine göre değişme durumu non parametrik testlerden aynı zamanda eğilim testi olarak tanımlanan Jonckheere-Terpstra Testi kullanılmıştır. Bu testin işlevi Kruskal Wallis testi ile aynı olmakla beraber, kendi içerisinde bir örüntü oluşturan grupların sıralamalarının artma ve azalma konusunda anlamlı olup olmadığı hakkında bilgi verir (Field, 2006, s, 553).

Önerme 1. "Öğretmenimizin Derslerde Bağlama Çalmasını İsterim"

Tablo 26.

Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumuna Göre Kruskal Wallis Ve Jonckheere-Terpstra Testi Analizi

Aile Gelir Durumu	n	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Jonckheere-Terpstra T.	Anlamlı Fark
700'den az (1)	545	1198,94	3	44,833*	,000	-6,713	1-2, 1-3,
701-1200 (2)	854	1118,19					1-4,
1201-1800 (3)	501	1025,16					2-3, 2-4,
1801 ve üstü (4)	296	980,90					

* p <.05

Tablo 26'da görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili öğrenci görüşlerinde aile gelir durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir ($H=44,833$, $SD=3$, $p<.05$). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Tablo 27.

Önerme 1 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumuna Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Aile Gelir Durumu	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
700' den az	545	731,65	398747,50	215467,5*	.004
701-1200	854	679,80	580552,50		
700' den az	545	563,31	307002,50	114827,5*	.000
1201-1800	501	480,20	240578,50		
700' den az	545	449,99	245242,00	64863,000*	.000
1801 ve üstü	296	367,63	108819,00		
701-1200	854	699,36	597256,50	195682,5*	.002
1201-1800	501	641,58	321433,50		
701-1200	854	594,02	507296,50	110572,5*	.000
1801 ve üstü	296	522,06	154528,50		
1201-1800	501	405,38	203093,50	70953,500	,249
1801 ve üstü	296	388,21	114909,50		

* $p < .05$

Tablo 27'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili aile gelir durumu 700'den az olan öğrencilerle ile 701 ile 1200 arasında olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=215467,5$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 700'den az olan öğrenciler öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını 701 ile 1200 arasında olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 27'de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili aile gelir durumu 700'den az olan öğrencilerle ile 1201 ile 1800 arasında olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=114827,5$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 700'den az olan öğrenciler öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını 1201 ile 1800 arasında olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 27’de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili aile gelir durumu 700’den az olan öğrencilerle ile 1801 ve üstü olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=64863,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 700’den az olan öğrenciler öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını 1801 ve üstü olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 27’de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili aile gelir durumu 701 ile 1200 arasında olan öğrencilerle ile 1201 ile 1800 arasında olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=195682,5$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 701 ile 1200 arasında olan öğrenciler öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını 1201 ile 1800 arasında olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 27’de görüldüğü gibi önerme 1 ile ilgili aile gelir durumu 701 ile 1200 arasında olan öğrencilerle ile 1801 ve üstü olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=110572,5$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 701 ile 1200 arasında olan öğrenciler öğretmenlerinin derslerde bağlama çalmasını 1801 ve üstü olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedir.

Tabloda da görüleceği gibi ailelerin sosyo-ekonomik durumlarıyla, bağlamayla ilgili görüşleri arasında ters bir ilişki bulunmaktadır. Aile gelir durumu arttıkça bağlamaya olan ilgi azalmaktadır. Aile içindeki zorunlu ihtiyaçların (barınma, eğitim, sağlık ...) karşılanması gelir düzeyinin artmasıyla kolaylaşacaktır. Gelir durumunun yükselmesi dönemin popüler olgularını denemeyi ve kabul etmeyi kolaylaştıracaktır. Bu nedenle geleneksel yaşamdan ayrılarak dönemin şartları içindeki lüksleri yaşamayı tercih etmek, araştırmanın konusu olan bağlamayla ilgili görüşlerin ortaya çıkmasını sağlamış olduğu söylenebilir. Bu önerme için ortaya çıkan durumun birçok nedeni olmasıyla beraber, yalnızca bu araştırmayla nedenlerine ulaşılamayacağı söylenebilir. Sıra ortalamasına ve ($U - p<.05$) değerlerine bakıldığında aile gelir durumu 1201-1800 ile 1801 ve üstü olan öğrenci görüşleri arasındaki karşılaştırmada anlamlı fark bulunmamıştır.

Önerme 2. “Türküleri bağlama ile daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum”

Tablo 28.

Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumlarına Göre Kruskal Wallis Ve Jonckheere-Terpstra Testi Analizi

Aile Gelir Durumu	n	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Jonckheere-Terpstra T.	Anlamlı Fark
700'den az (1)	545	1154,32	3	14,695*	,002	-3,644	1-3, 1-4,
701-1200 (2)	854	1102,28					2-4,
1201-1800 (3)	501	1082,26					
1801 ve üstü (4)	296	1012,30					

* p < .05

Tablo 28'de görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili öğrenci görüşlerinde aile gelir durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir (H=14,695, SD=3, p<.05). Farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Tablo 29.

Önerme 2 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Aile Gelir Durumu	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
700' den az	545	720,16	392489,00	221726,0	,066
701-1200	854	687,13	586811,00		
700' den az	545	539,96	294280,50	127549,5*	,024
1201-1800	501	505,59	253300,50		
700' den az	545	440,19	239904,00	70201,000*	.000
1801 ve üstü	296	385,67	114157,00		
701-1200	854	682,56	582904,50		
1201-1800	501	670,23	335785,50	210034,5	,500
701-1200	854	587,59	501805,00		
1801 ve üstü	296	540,61	160020,00	116064,0*	,012
1201-1800	501	408,44	204627,50		
1801 ve üstü	296	383,03	113375,50	69419,500	,077

* p < .05

Tablo 29'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili aile gelir durumu 700'den az olan öğrencilerle ile 1201 ile 1800 arasında olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=127549,5$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 700'den az olan öğrenciler türkülerini bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini 1201 ile 1800 arasında olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 29'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili aile gelir durumu 700'den az olan öğrencilerle ile 1801 ve üstü olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=70201,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 700'den az olan öğrenciler türkülerini bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini 1801 ve üstü olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 29'da görüldüğü gibi önerme 2 ile ilgili aile gelir durumu 701 ile 1200 arasında olan öğrencilerle ile 1801 ve üstü olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=116064,0$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 701 ile 1200 arasında olan öğrenciler türkülerini bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceklerini 1801 ve üstü olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Bu önerme ile ilgili ortaya çıkan farkın aile gelir durumunun artmasının yanında kültürel bir durumun da olabileceği düşünülmektedir. Günümüzde türkülerin seslendirilmesinde geleneksel çalgıların yanında popüler çalgılarında kullanıldığı görülmektedir. Buradan hareketle maddi durumun artmasıyla sosyal hayatla olan ilişki de artacağından popüler kültür içinde yer almanın bu farkın oluşmasına zemin hazırlamış olduğu söylenebilir. Tabloda da görüleceği gibi ailelerin sosyo-ekonomik durumlarıyla, türkülerin bağlamaya öğrenmeleri ile ilgili görüşleri arasında ters bir ilişki bulunmaktadır. Aile gelir durumu arttıkça bağlamaya olan ilgi azalmaktadır. Bu durumun birçok nedeni olmasıyla beraber, yalnızca bu araştırmayla nedenlerine ulaşılamayacağı söylenebilir. Sıra ortalamasına ve ($U - p<.05$) değerlerine bakıldığında aile gelir durumu 700'den az 1201-1800, 700'den az 1801 ve üstü, 701-1200 ile 1801 ve üstü olan öğrenci görüşleri arasındaki karşılaştırmada anlamlı fark bulunmamıştır.

Önerme 3. "Müzik Öğretmenimin Bağlama Çalınmasının Bana Müzik Dinleme Zevki Kazandıracağını Düşünüyorum"

Tablo 30.

Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumlarına Göre Kruskal Wallis Ve Jonckheere-Terpstra Testi Analizi

Aile Gelir Durumu	n	Sıra Ortalama	sd	X ²	p	Jonckheere-Terpstra T.	Anlamlı Fark
700'den az (1)	545	1174,97	3	25,902*	,000	-4,540	1-2, 1-3,
701-1200 (2)	854	1094,03					1-4, 2-4,
1201-1800 (3)	501	1093,05					3-4
1801 ve üstü (4)	296	979,83					

* p < .05

Tablo 30'da görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili öğrenci görüşlerinde aile gelir durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık görülmektedir (H=25,902, SD=3, p<.05). Ayrıca farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını bulmak için Mann-Whitney U testleri yapılmıştır.

Tablo 31.

Önerme 3 İle İlgili Öğrenci Görüşlerinin Aile Gelir Durumlarına Göre Mann-Whitney U Testi Analizi

Aile Gelir Durumu	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
700' den az	545	731,77	398812,00	215403,0*	.004
701-1200	854	679,73	580488,00		
700' den az	545	541,80	295279,50	126550,5*	,012
1201-1800	501	503,60	252301,50		
700' den az	545	447,41	243837,00	62268,000*	.000
1801 ve üstü	296	372,38	110224,00		
701-1200	854	678,26	579232,00	213707,0	,970
1201-1800	501	677,56	339458,00		
701-1200	854	591,04	504749,00	113120,0*	.002
1801 ve üstü	296	530,66	157076,00		
1201-1800	501	413,89	207361,00	66686,000*	.006
1801 ve üstü	296	373,79	110642,00		

* p < .05

Tablo 31'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili aile gelir durumu 700'den az olan öğrencilerle ile 701 ile 1200 arasında olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=215403,0$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 700'den az olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını, 701 ile 1200 arasında olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 31'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili aile gelir durumu 700'den az olan öğrencilerle ile 1201 ile 1800 arasında olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=126550,5$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 700'den az olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını, 1201 ile 1800 arasında olan öğrencilere göre daha fazla sevmektedirler.

Tablo 31'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili aile gelir durumu 700'den az olan öğrencilerle ile 1801 ve üstü olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=62268,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 700'den az olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını, 1801 ve üstü olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 31'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili aile gelir durumu 701 ile 1200 arasında olan öğrencilerle ile 1801 ve üstü olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=113120,0$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 701 ile 1200 arasında olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını, 1801 ve üstü olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 31'de görüldüğü gibi önerme 3 ile ilgili aile gelir durumu 1201 ile 1800 arasında olan öğrencilerle ile 1801 ve üstü olan öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=66686,000$, $p<.05$). Buna göre sıra ortalamaları dikkate alındığında, aile gelir durumu 1201 ile 1800 arasında olan öğrenciler öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını, 1801 ve üstü olan öğrencilere göre daha fazla düşünmektedirler.

Sıra ortalamasına ve ($U - p<.05$) değerlerine bakıldığında aile gelir düzeyleri arttıkça öğrencilerin önerme 3 ile ilgili görüşlerine yönelik sıra ortalamalarının azaldığı görülmektedir. Bu bulguya dayanarak ailelerin gelir ortalamaları arttıkça, öğrencilerin

önerme 3 ile ilgili görüşlerine ait sıra ortalamaları azalmıştır. Önceki önermelerde belirtildiği gibi bu durumun birçok nedeni olmasıyla beraber, yalnızca bu araştırmayla nedenlerine ulaşılamayacağı söylenebilir. Sıra ortalamasına ve (U - $p < .05$) aile gelir durumu 701-1200 ile 1201-1800 olan öğrenci görüşleri arasındaki karşılaştırmada anlamlı fark bulunmamıştır.

BÖLÜM V

Sonuç Ve Öneriler

5.1. Sonuç

Yapılan araştırmada,

- Öğrencilerin büyük çoğunluğu öğretmenlerinin müzik derslerinde bağlama çalmasını istedikleri görülmüştür.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu, türküleri bağlama eşliğinde öğrenmenin keyifli olacağını düşünmektedir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu, türküleri bağlamayla daha iyi öğreneceklerini düşünmektedir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu, müzik öğretmenlerinin bağlama çalmasının kendilerine müzik dinleme zevki kazandıracağını düşünmektedir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğunun bağlama dinlemeyi sevdiği görülmüştür.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu, müzik etkinliklerinde türkülerin bağlama ile seslendirilmesini istedikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- Öğrencilerin sosyal yaşantılarında çalmak istedikleri çalgıların sırasıyla gitar, bağlama, piyano, keman ve flüt olduğu görülmüştür.
- Öğrencilerin müzik derslerinde çalmak istedikleri çalgıların sırasıyla gitar, bağlama, org, blok flüt ve mandolin olduğu görülmüştür. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, müzik derslerinde blok flüt çalmayı tercih etmediği sonucuna ulaşılmıştır.
- Doğu Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu bölgelerini temsil eden illerde yaşayan öğrenciler Karadeniz, Akdeniz, Ege ve Marmara bölgelerini temsil eden illerde yaşayan öğrencilere göre bağlamaya ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır.
- Öğrencilerin bağlama ile ilgili görüşlerinde cinsiyet faktörünün etkili olmadığı sonucuna varılmıştır.
- Öğrencilerin anne eğitim durumlarına göre bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinin farklılaştığı görülmüştür. Öğrencilerin anne eğitim durumları ile

- bağlama ile ilgili görüşleri arasında ters bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin anne eğitim durumları arttıkça bağlama çalgısına yönelik olumlu görüşleri azalmıştır. Ayrıca anne eğitim durumu ilkokul olan öğrencilerin görüşleri diğer eğitim durumlarına göre daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır.
- Öğrencilerin baba eğitim durumlarına göre bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinin farklılaştığı görülmüştür. Öğrencilerin baba eğitim durumları ile bağlama ile ilgili görüşleri arasında ters bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin baba eğitim durumları arttıkça bağlama çalgısına yönelik olumlu görüşleri azalmıştır.
- Öğrencilerin aile gelir durumlarına bakıldığında bağlamaya ilişkin görüşlerinin değiştiği görülmüştür. Aile gelir durumu arttıkça öğrenci görüşlerinin azaldığı sonucuna varılmıştır.

Öğrencilerin müzik derslerinde bağlama kullanılmasının ve bağlamaya olan sevgi, beğenilerine ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu görülmektedir. Mevcut müzik eğitimi, öğrencilerin aktif olmasını desteklemesinden dolayı, bağlamanın müzik derslerinde kullanılmasının öğrencilerin derslerde motive edilmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin müzik derslerinde blok flüt yerine tercih ettikleri çalgıların öğretilmesi hem müziğe hem de müzik dersine ilişkin motivasyonlarını arttıracakları öngörülmektedir. Türk müzik kültürü içerisinde var olan ve asırlardır süregelen çalıp söyleme geleneğinde bağlamanın kullanıldığı bilinmektedir. Bu bağlamda türkü öğretiminin bağlama ile desteklenmesi, kültür aktarımının sürekliliği açısından da önemli olacağı düşünülmektedir.

5.2. Öneriler

Öğrencilerin bağlama çalgısına ilişkin görüşlerinin olumlu olduğu görülmektedir. Müzik dersinin daha eğlenceli bir ders olması için öğrencilerin görüşlerini de dikkate almak gereklidir. Müzik dersinde öğrencilerin çalmak istediği çalgıları kullanmak; müzik dersinin amaçlarına ulaşmasına fayda sağlayacaktır. Öğrenci görüşleri dikkate alındığında genel müzik eğitiminde bağlamayı müzik derslerinde kullanmak öğrencileri olumlu yönde etkileyeceğinden derslerde bağlamayı daha etkin kullanmak gerekmektedir. Müzik derslerinde blok flüt yerine öğrencilerin kendi halk çalgılarını çalma istekleri dikkate alınmalıdır. Türk halk müziğinin önemli bir çalgısı

olan bağlamanın, müzik ders kitaplarında yer alan türkülerin öğretilmesinde kullanılmasının öğrenciler üzerinde olumlu etki yaratacağının göz ardı edilmemelidir.

Gelir durumunun artması öğrencilerin bağlamayla ilgili görüşlerini negatif yönde etkilemektedir. Bu nedenle aile gelir durumu yüksek olan öğrencilere bağlama çalgısını sevdirmeye yönelik çalışmalar yapılması faydalı olabilir. Anne ve baba eğitim durumlarından kaynaklı öğrenci görüşlerinde ortaya çıkan farkın ayrı bir çalışmayla araştırılması gerekmektedir.

Küreselleşen dünya içinde neredeyse sınırların kalkmış olması, ortak dil, ortak kültür vb. yaşam olgularının kabul edilmeye başlanması kültürlerin özellikle de alt kültürlerin yok olmasına neden olmaktadır. Teknolojik gelişmelerle desteklenen bu süreç içerisinde dönemin özellikleri kabul görülebilir fakat ülke ya da bölge kültürlerinin kaybolmaması için araştırılması, kayıt altına alınması gerekir. Kültürler doğadaki renkler gibidir. Renkler arttıkça estetik kaygılar daha anlaşılır olacaktır. Halk kültürün devamlılığı eğitim felsefesiyle mümkün olmaktadır. Daha sonraki adım ise ülkenin eğitim felsefesi özümsemiş öğretmenler yetiştirmektir. Her bireyin öğrenme düzeylerinin farklı olması sebebiyle öğretmenlerin önce geleneği sonrada evrensel değerleri bilmesini zorunlu kılar. Buradan hareketle bir müzik öğretmenin ülke müzik geleneğini bilmesi, hem kültürün devamı için hem de öğrencilerin hangi kültürün parçası olduklarını göstermesi bakımından önemlidir. Bu çalışma sonucunda da görüleceği gibi öğrencilerin halk çalgılarından olan bağlamaya ilişkin görüşlerinin olumlu olması mevcut müzik eğitiminin içerisinde daha fazla kullanılmasını gerektirmektedir. Ayrıca müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bağlama eğitiminin artırılması hem kültürün devamlılığı hem de öğrenci motivasyonları bakımından önemli olacaktır.

KAYNAKLAR

- Acar, A. (2009). *Bir Sınıf Çalgısı Olarak Blok flütün İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programını Gerçekleştirebilmedeki Yeterliliği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akgül Barış, D. (2007). *Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimi Uygulamaları*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15, (2007-2), 1-12.
- Altıntaş, Başak. (2007). *İlköğretim Okullarında 6. Sınıf Müzik Derslerinde Verilen Mandolin Eğitiminin Müzik Dersi Başarısı Üzerine Etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bilgin, A. S. (2009). *İlköğretim Öğrencilerinin Okul Şarkılarına Yönelik Görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bulut, D. (2008). *İlköğretim II. Kademe Müzik Öğretmenlerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar*. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 32, (2008/1), 149-161.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi
- Büyüköztürk, Ş. ; Çakmak, E, K. ; Akgün, Ö, E. ;Karadeniz, Ş. ; Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çilden, Ş. (Nisan, 2006). *Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sürecinde Çalgı Eğitiminin Nitelik Sorunlarının İrdelenmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunuldu, Denizli.
- Dayı, M. (2002). *Ortaöğretim Kurumlarında Seçmeli Olarak Okutulan Müzik Derslerinde Öğretmenin Kullandığı Çalgılar Ve Öğrencilere Verilen Çalgı Eğitimine İlişkin Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri*. (Özet) Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Web: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/SearchTez> 21 Ağustos 2013' da alınmıştır.
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkim Yayınları.

- Erdener, Y. (2000). Kültür Ve Müzik. S. Turhan, (Ed.) *Türk Halk Müziğinde Farklı Görüşler*. 2. Baskı. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, ss. 273-276.
- Field, A. (2005). *Discovering Statistics Using SPSS*. London: Sage Publications Ltd.
- http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/mebistatistikleri_orgun_egitim_2012_2013.pdf Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim (2012-2013). 21 Haziran 2013' de alınmıştır.
- Işık, H. (2008). *İlköğretimde Ve Ortaöğretimde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bağlama Kullanımlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kaçar, G. Y. (2007). *Geleneksel Çalgılardan Udun Müzik Öğretmenliğinde Kullanılması*. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 22, (2007/1), 111-121.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kırcaali-iftar, G. (1997). *Sosyal bilimlerde araştırma yaklaşımları*. Eskişehir: Eskişehir Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi Yayınları.
- Koç, A. (2011). *Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi A.B.D. Ders Programlarında Yer Alan Okul Çalgıları Dersinin Müzik Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Korkmaz, İ. (2009). *A Descriptive Study On The Concepts Of Culture And Multiculturalism In English Language Coursebooks*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Küçükosmanoğlu, H, O. (2012). *İlköğretim İkinci Kademedede Şarkı Öğretiminde Kullanılan Eşlik Çalgılarının Etkinliğinin Karşılaştırılması*. İdil Sanat ve Dil Dergisi, 1, (2), 48-79. <http://www.idildergisi.com/makale/pdf/1346758366.pdf> adresinden 11 Haziran 2013' de alınmıştır.
- Müzik Dersi (1-8 Sınıflar) Öğretim Programı <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretim-programlari/icerik/72> 21 Haziran 2013' de alınmıştır.

- Nacakçı, Z. (2010). *Müzik Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşleri Ve Programı Uygulama Yöntemlerinin Belirlenmesi*. Milli Eğitim Dergisi, 150, (2010/Kış), 353-364.
- Nacakçı, Z. ve Kurtuldu, M.K. (2011). *Kuramdan Uygulamaya Müzik Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özdek, A. (2005). *Bağlama' nın İlköğretim II. Kademe Sınıflarındaki Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Çalışma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya: S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özgüven, İ, E. (1994). *Psikolojik testler*. Ankara: Yeni Doğu Matbaası.
- Parasız, G. (2001). *Türkiye' de Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Ana Çalgı Keman Eğitiminde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sözen, İ. (2002). *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bağlama Eğitimi ve Çok Sesli Yapılanma Çalışmalarının Bu Sürece Yansımaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sun, M. (2001). Eğitsel Müzik Öğretimi. A. Say. (Ed.). *Müzik Öğretimi*. 3. Baskı. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, ss. 87-105.
- Tufan, E. ve Güdek, B. (2008). *Piyano Dersi Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi*. GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28, (2008/1), 75-90.
- Tuğcular, E. (1992). *Türkiye'de Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Bölümlerinde Aldıkları Çalgı Eğitiminin Müzik Öğretmenliklerine Yansımaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Türküm, S, A. (2002). *Anket tekniği. Bireyi tanıma teknikleri*. Can, G. (ed.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Yayınları.
- Uçan, A. (2001). Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış. A. Say. (Ed.). *Müzik Öğretimi*. 3. Baskı. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, ss. 115-133.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi*. 3. Basım. Ankara: Evrensel Müzikevi.

- Uluçay, T. (2012). *İlköğretim 6-7-8. Sınıf Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Müziksel Amaçlar Bakımından İncelenmesi*. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14, (2), 337-357.
- Yaşar, S. (2012). *Temel Bağlama Öğretimi Başlangıç Düzeyine Yönelik Olarak Önerilen Tezene Tekniğinin Ezgi-Eser Çözümlemede Öğrencilerin Bağlama Çalma Becerilerine Etkisinin İncelenmesi*. Akademik Bakış Dergisi, 28, (Ocak-Şubat 2012), 1-20.
- Yavçın, A. N. (2011). *İlköğretim Öğrencilerinin Özenen Çalgı Eğitimi Konusundaki Yönelimlerinin Belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A. ; Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (5.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık San. Ve Tic. A.Ş.

EKLER

EKLER 1. BAĞLAMA ÇALGISININ KULLANILIMINA İLİŞKİN ANKET

YÖNERGE

Bu anket formu; Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans Programında yürütülmekte olan “Ortaokul 6, 7 Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Bağlama Çalgısının Kullanımına İlişkin Görüşleri” isimli yüksek lisans tezine veri oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Öğrenciler için hazırlanan bu anket formu ile öğrencilerin bağlama hakkındaki fikirlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu konudaki bilgi ve düşünceleriniz bu araştırma için önemli bir dayanak oluşturacaktır. Vereceğiniz cevaplarda içten ve samimi olmanız araştırmanın doğru temellendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Anket üç bölümden oluşmaktadır. Sırasıyla, kişisel bilgiler, bağlama çalgısına yönelik önermeler ve çalmak istenilen çalgılara ilişkin sıralama soruları yer almaktadır. Aşağıda verilmiş olan soruları cevap seçeneklerinde en uygun gördüğünüz yeri işaretleyerek doldurunuz. Her soruya cevap vermeye çalışınız ve soru ile ilgili düşüncenize en uygun seçeneği işaretleyiniz.

Görüşleriniz ve katılımınız için teşekkür ederim.

Mustafa DEMİR

MAKÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

Burdur

BAĞLAMA ÇALGISININ KULLANILMASINA İLİŞKİN ANKET

Bu form; "Ortaokul 6, 7 Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Derslerinde Bağlama Çalgısının Kullanımına İlişkin Görüşleri" isimli yüksek lisans tezine veri oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Görüşleriniz için teşekkür ederim.

İl : _____ Sınıf : _____
 Cinsiyetiniz: Kız Erkek
 Babanın Eğitim Düzeyi İlkokul Ortaokul Lise Üniversite
 Annenin Eğitim Düzeyi İlkokul Ortaokul Lise Üniversite
 Aile Gelir Durumu 700 'den az 701 – 1200 1201 – 1800 1801 ve üstü

ÖNERMELER Size uygun gelen seçeneği (X) işaretiyle işaretleyiniz	Katılıyorum	Kısmen	Katılmıyorum
1- Öğretmenimizin derslerde bağlama çalmasını isterim.			
2- Bağlamayı dinlemeyi seviyorum.			
3- Bağlamayı blok flütten ve ya melodikadan daha fazla seviyorum.			
4- Bağlama çalmak isterim.			
5- Türküleri bağlama eşliğinde öğrenmenin keyifli olacağını düşünüyorum.			
6- Türküleri bağlama eşliğinde daha iyi öğreneceğimi düşünüyorum.			
7- Bence bağlama önem vermediğim çalgılar arasındadır.			
8- Müzik dersinde bağlama kullanmanın önemsiz olduğunu düşünüyorum.			
9- Müzik öğretmenimin bağlama çalınmasının bana müzik dinleme zevki kazandıracağını düşünüyorum.			
10- Öğrendiğimiz türkülerin müzik etkinliklerinde bağlama ile çalınmasını isterim.			

Yaşantınızda hangi çalgıyı çalmak isterdiniz? (almak istediğiniz algıları önem sırasına göre 1' den 5'e kadar sıralayınız.)

Gıtar () Keman () ello () Viyola () Kanun () Ud () Piyano ()
Bağlama () Kaval () Klarnet () Flüt () Diğer

Ortaokul müzik eğitiminde hangi çalgıyı çalmak isterdiniz? (nem sırasına göre sıralayınız.)

Bağlama () blok flüt () gitar () mandolin () orff algıları () org ()

EKLER 2. MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

I. YARIYIL

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Müziksel İşitme Okuma Yazma I	2	2	3
A	Piyano I	1	0	1
A	Bireysel Çalgı I	1	0	1
A	Bireysel Ses Eğitimi I	1	0	1
A	Okul Çalgıları I (Gitar-Bağlama-Bloklüt)	0	2	1
GK	Müzik Kültürü	2	0	2
GK	Felsefe	2	0	2
GK	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2
GK	Yabancı Dil I	3	0	3
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3
TOPLAM		19	4	21

II. YARIYIL

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Müziksel İşitme Okuma Yazma II	2	2	3
A	Piyano II	1	0	1
A	Bireysel Çalgı II	1	0	1
A	Bireysel Ses Eğitimi II	1	0	1
A	Okul Çalgıları II (Gitar-Bağlama-Bloklüt)	0	2	1
A	Koro I	0	2	1
GK	Genel Müzik Tarihi	2	0	2
GK	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
GK	Yabancı Dil II	3	0	3
MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
TOPLAM		17	6	20

III. YARIYIL

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Müziksel İşitme Okuma Yazma III	2	2	3
A	Piyano III	1	0	1
A	Bireysel Çalgı III	1	0	1
A	Bireysel Ses Eğitimi III	1	0	1
A	Koro II	2	2	3
A	Armoni-Kontrpuan-Eşlik I	2	0	2
A	Geleneksel Türk Halk Müziği	2	0	2
A	Okul Çalgıları (Gitar-Bağlama-Bloklüt) III*	0	2	1
GK	Türk Müzik Tarihi	2	0	2
GK	Bilgisayar I	2	2	3
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3
TOPLAM		18	8	22

IV. YARIYIL

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Müziksel İşitme Okuma Yazma IV	2	2	3
A	Piyano IV	1	0	1
A	Bireysel Çalgı IV	1	0	1
A	Bireysel Ses Eğitimi IV	1	0	1
A	Koro III	2	2	3
A	Armoni-Kontrpuan-Eşlik II	2	0	2
A	Geleneksel Türk Halk Müziği Uygulaması	0	2	1
A	Elektronik Org Eğitimi*	0	2	1
GK	Bilgisayar II	2	2	3
GK	Türk Eğitim Tarihi*	2	0	2
MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
TOPLAM		16	10	21

V. YARIYIL

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Müzik İşitme Okuma Yazma V	2	0	2
A	Piyano V	1	0	1
A	Bireysel Çalgı V	1	0	1
A	Armoni- Kontrpuan-Eşlik III	2	0	2
A	Koro IV	1	2	2
A	Orkestra/Oda Müziği I	1	2	2
A	Geleneksel Türk Sanat Müziği	2	0	2
A	Eşlik Çalma*	0	2	1
A	Eğitim Müziği Dağarı	2	0	2
GK	Güncel ve Popüler Müzikler*	2	0	2
MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3
TOPLAM		16	8	20

VI. YARIYIL

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Müziksel İşitme Okuma Yazma VI	2	0	2
A	Piyano VI	1	0	1
A	Bireysel Çalgı VI	1	0	1
A	Armoni-Kontrpuan-Eşlik IV	2	0	2
A	Koro V	1	2	2
A	Orkestra/Oda Müziği II	1	2	2
A	Geleneksel Türk Sanat Müziği Uygulaması	0	2	1
A	Çalgı Bakım Onarım Bilgisi*	0	2	1
A	Müzik Biçimleri	2	0	2
MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2
MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
TOPLAM		14	10	19

VII. YARIYIL

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Piyano VII*	1	0	1
A	Bireysel Çalgı VII	1	0	1
A	Koro VI	2	2	3
A	Orkestra/Oda Müziği III	1	2	2
A	Türk Müziği Çokseslendirme*	0	2	1
A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3
GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
GK	Oyun, Dans ve Müzik*	0	2	1
GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2
MB	Rehberlik	3	0	3
MB	Okul Deneyimi	1	4	3
TOPLAM		14	16	22

VIII. YARIYIL

KODU	DERSİN ADI	T	U	K
A	Koro ve Yönetimi	0	2	1
A	Orkestra/Oda Müziği ve Yönetimi	1	2	2
A	Bireysel Çalgı ve Öğretimi	1	0	1
A	Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Genel Yaklaşımlar*	0	2	1
A	Eğitim Müziği Besteleme	2	2	3
A	Piyano ve Öğretimi	1	0	1
MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
MB	Özel Eğitim*	2	0	2
TOPLAM		11	14	18

GENEL TOPLAM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
	125	76	163	201

A: Alan ve alan eğitimi dersleri, MB: Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, GK: Genel kültür dersleri

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Mustafa DEMİR

Doğum Yeri ve Tarihi: ISPARTA 11.11.1984

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi: Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi

İletişim

E-Posta Adresi: mustafa_d3mir@hotmail.com

Tarih: 06.12.2013